

Izbaja ob 4 zjutraj.

Stane mesedno 20—Din
ta inozemstvo 30—
neobvezno

Oglesi po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Prihodnja številka «Jutra» izide v sredo zjutraj.

Ljubljana, 7. junija.

Se tako senzacionalne pravilice o mučenju in justifikaciji Fakina so prava malenkost v primeri z vsem onim, kar se je zadnjih deset let dogajalo in dogodilo. Vsak napadek se mora zavedati, da silobran ni žala. Tudi Fakin in njegovi tovarši, ki so naskočili orjunaške prapore, sprožili repetirke, pištole in revolverje ter vrgli bombo, so moralni biti pripravljeni na vse in če so našli to, kar so iskali, imajo to predvsem zahvaliti sebi in tistim, ki so jih organizirali in naščuvalli za hudošaska dejanja.

Počati se s trboveljskimi dogodki v ostalem ni več naša naloga, marveč zadeva pristojnega sodišča, ki bo izreklo končnoveljavno razsodbo o njih. Veliko večje važnosti za javnost, na rod in državo kot dogodki sami je pa nihovo ozadje. To se ne sme in tudi ne da prekriti z nobenim fiksim persionem kakega Fakina, ali pa s fingirano tativno 400 Din.

Trboveljski dogodki so v nesreči, ki je prijetila, na srečo razgalliti jedro, ki je bilo skrito za dogodki in ki bi brez njih morda ostalo še dolgo skrito na voliko in rastočko škodo države. Trbovlje so razkrile obstoje velike zarotniške organizacije, naperjene proti sedanjemu državnemu redu in obrnjene načinost proti obstoju naše male države. Komunistom se je posrečil zadnja leta, zlasti od kar je vladal v Sloveniji klerikalni režim Markovega protokola, vzpostaviti organizacijo, ki je sedaj mnogo onemogočila in usodnjša, nego je bila njihova prejšnja. Predvčerjana zagrebška »Borba« napoveduje celo, da »ni daleč d napako«, nastopi obračun z »buržuazijo«. V načrtu imajo po ruskoboljeviškem vzoru uprizoritev sistematičnega potkolja, ropanja in uničevanja vsega, kar ni njihovo in kar so si drugi s pridnostjo in z delom pridobili.

Trboveljski dogodki pa so razkrinali tudi še nekoga drugega, ki je do sile igral v Jugoslaviji hina v sko mologu. Onemogla in surova režija je zmedala klerikalcem vse prejšnje hinavske račune. Niso se mogli več premagati, vrgli so proč hinaško kriko in pred vsem svetom stope danes v svoji naravni nagoti. Stranka katoliškega klerusa v Sloveniji je javno in odkrito dokazala, da stoji na strani komunizma in da odobrava njegove protidržavne, prevratne akcije in cilje. Sedaj nihče več ne more dvomiti, kje so simpatije klerikalizma in kam meri nujovo delo.

Hinavi so se sedaj sami razkrinali. Padli so v recidivo slepega in strastnega sovraštva proti jugoslovenski ideji in proti jugoslovenski državi, ker klerikalizem naše narodne države nikdar ni maral in nikdar ljubil. Treba le pogledati deset let nazaj, da prav spoznaš tega neizprosnega našege sovraha.

Od 1. 1908. dalje, od okupacije Bosne in Hercegovine, zlasti pa l. 1914. in naslednja vojna leta je bil klerikalizem prav isti, kakor je danes. Razlika je le v tem, da danes nastopa pod firmo Slovenska in avtonomijo, takrat pa se je boril za »katoliško - avstrijsko« misel. Takrat je rotil avstrijske policiste in krvnike, naj z »vsemi silami« »iztrebijo«, »uničijo« in »vdučijo« srbsko imperialistično idejo, katero »cili je osvobodilec vseh Jugoslovenov izpod habsburškega jorma«, češ da smatra klerikalizem »hrvatsko-slovensko stališče edino združljivo z avstrijskim stališčem«. S srbskim narodom da se je mogče združiti »edino v Avstriji, edino pod habsburškim žezlom«; kajti »Srbija je država Judežev, stalna sramota na telesu Jugoslovenstva. Ta država mora biti ponizana in pogačena. Na vse to je takrat »Slovenec« pribaval: »Dokler bo SLS s pristom migala, bo država visoko avstrijsko zastavo.«

Klerikalci danes merijo, da še je prst za mizanje že zonet dovolj močan in da so že dovoli storili za omajanje tanta zvestobe do Jugoslavije v našem narodu, zato zopet visoko dvigajo zastavo starega avstrijskakantavstva, ki zasleduje revanžo proti naši jugoslovenski misli. Čisto navadni hudočeli in veleželjajci so ti klerikalci, katerim se ne sme nujesar zaupati, ker oni v glavnem cilju stremijo le za razbitjem države. Zato tudi klerikalci izdajajo manifeste na narod o »samoodločbi nar-

Vsi na Trbovlje se nanašajoči shodi prepovedani

ODREDBA NOTRANJEGA MINISTRSTA. — PREPOVEDANE SO TUDI ŽALNE MANIFESTACIJE. — ODREDBA VELJA ZA VSO DRŽAVO.

Beograd, 7. junija r. Minister notranjih del dr. Milan Srški se je danes vrnjal z Bledu in je ministrskemu predsedniku Pašiću poročal o preiskavi v Trbovljah, kakor tudi o svoji avdijenci pri kralju. Kakor doznavata Vaš dopisnik, je vlada odredila, da se prepovede vse zborovanja in manifestacije, ki bi bile v zvezi z dogodki v Trbovljah.

Zagreb, 7. junija r. Danes dopoldne ob 10.30 bi se imel vršiti sestanek oblastnega odbora Orjune v Zagrebu, na katerem

rem bi se vršila komemoracija za padlih nacionalistov v Trbovljah, in sicer v prostorih Sokola I. Redarstvo je to manifestacijo prepovedalo. Dalje je prepovedana tudi skupščina, ki bi se imela vršiti v nedeljo ob 10. dopoldne na Mažuranovičevem trgu, ki so jo sklicali radičeveci, zajedničari, frankovec, Košutjeva stranka, Hrvatski radnički Savez, nezavisna radnička partija Jugoslavije (komunisti) in nezavisni radnički sindikati (socialisti).

Seja ministrskega sveta

NOTRANJI MINISTER O KRIVCIH TRBOVELJSKIH DOGOĐAJA. — POSVETOVANJE O ALBANIJI. — SESTANEK MALE ANTANTE.

Beograd, 7. junija p. Nocoj od 18. do 19. ure so je vršila seja ministrskega sveta. Minister notranjih del Milan Srški je poročal ministrskemu svetu o svoji avdijenci pri kralju, dalje o podpisu imenovanju velikih županov in o dogodku v Trbovljah. Minister Srški je izjavil Vašemu dopisniku, da je slučaj v Trbovljah bil očvidno insceniran od protidržavnih elementov, ki se sedaj skravijo pod razne krinke.

Po njegovem govoru je minister zunanjih poslov dr. Ninčić poročal o situaciji, ki je stvorjena glede dogodkov v Albaniji. Prečital je zadnjo brojnjico, ki jo je vlada projekta iz Albanije, iz katere je razvidno, da vladne čete obvladujejo situacijo in zmagujojo nad uporniki. Netočna je vest, da je Tirana začeta, pač pa se vodijo ogrožene bitke okrog Lješa. Na obeh straneh je mnogo žrtev. Dalje ni resnična vest, da je padel Bairam Cur.

Nato je minister zunanjih poslov dr. Ninčić poročal o sestanku Male antante, ki se bo vršila 7. in 8. avgusta v Pragi. Program za ta sestanek je že dokončno ugotovljen. Nocoj se je v beograjskih političnih krogih govorilo, da namejena Dura pokreneti vprašanje glede skupščine.

Za tem je ministrski svet pooblastil ministra prosvete, da stopi v razgovore z Rusijo, glede vprašanja ruskega učiteljstva, ki se nahaja v naši službi. Dalje je ministrski svet razpravljal o plačah in pokojnih ministrov na razpoloženju. Ta zadeva je bila izročena glavnemu kontrolli, naj o njej odloči.

Ostala seja ministrskega sveta je bila

Slovenski koncert v Trstu prepovedan

Trst, 7. junija r. Kvestura je brez utemeljive prepovedala za danes določeni koncert slovenskega učiteljskega zborja, na katerem bi imel sodelovati tudi tenorist g. Rijavec. Koncert je bil že lanskoto leto prepovedan, a je bilo takrat objavljeno, da se bo smel letos vršiti. Kljub temu je bil zdaj zopet prepovedan.

Ljubljanski pevci v Beogradu

Beograd, 7. junija r. Danes dopoldne ob 10. uri je prispolo v Beograd iz Zagreba z brzovlakom pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. Na postaji jih je sprejel načelnik ministrica prosvete Odavšči, dalje Branko Nušić, prvi občinski svetovalec Protić, ga. Hristićeva, podpredsednica »Kola srbskih sestara«. Dalje so jih prihitele pozdraviti pevsko društvo »Obilić«, »Stanković«, »Beogradsko pevačko društvo«, »Jevrejsko pevačko društvo«, zastopniki Sokola, vojaška godba in mnogobrojna množica občinstva. V imenu mesta Beograda je došlo pevsko društvo pozdravil g. Protić, ki je naglašal bratsko solidarnost in razveseljivo žirjenje narodne ideje. Vime-

nu »Ljubljanskega Zvona« se je zahvalil za prekrasni sprejem društveni predsednik Svigelj. »Ljubljanski Zvon« predel nocoj koncert v »Narodnem pozorištu«. Med beograjsko publiko vladata za nastop zelo veliko zanimanje.

KONFERENCA ZA UVOZNO CARINO.

Beograd, 7. junija p. Danes dopoldne od 10. do 13. se je vršila v kabinetu finančnega ministra konferenca, ki se je bavila z vprašanjem uvoznih tarif. Udeležili so se je dr. Stojadinović, dr. Krizman in direktor carinarnic. Ugotovili so, da so posamezni odprtvi dovršili svoje delo glede tarif in da bo zakonski načrt v najkrajšem času lahko sprejet.

ZASEDANJE ZVEZE NARODOV.

Dunaj, 7. junija s. Kakor doznavata »Politische Korrespondenz« odide italijanski poslanik na Dunaju Bordonaro jutri po načelu svoje vlade v Zenevo, da se udeleži pogajanja sveta Zveze narodov, ki se ticejo obnove Avstrije.

VLADNA KRIZA NA JAPONSKEM.

Tokio, 7. junija l. Japonski ministrski predsednik bo načasne 10. junija delovali. Njegov naslednik bo najbrže vicekral Kato, ki pripada sedanji opoziciji.

Poselite danes in jutri prireditve Sokola I

PODRUBNI RAZPORED NAJDETE NA STR. 9. DANAŠNJEGLA LISTA. — SLAVNOST SE VRŠI OB VSAKEM VREMENU.

das, kar smo delali takrat, ko je bila Avstrija že v agoniji in tuk pred razpadom.

Torej? Treba je močne roke, da bo napravila red in prijela za vrat hujšače, ki zovejo nove viharje v državo. Z vso pečo obstoječih zakonov je treba razgnati gnezdo, ki skušuje narod in zavzeti v zmote sicer dobro slovensko ljudstvo. Dolžnost Jugoslavije je, da še ljudstvo pred zločinsko politikujočo duhovščino, da ne bo še enkrat pogna Slovenia v tako nesrečo kakor l. 1914.

Millerand se bori dalje

POVERIL JE SESTAVO VLADE BIVŠEMU FINANČNEMU MINISTRU FRANCOIS-MARSALU. — PARLAMENT BO ODREKEL VLADI VSE KREDITE.

Pariz, 7. junija s. Millerand je danes dopoldne konferiral s Pierre Landryjem, Ferdinandom Faurejem, Bouyssonom in Dariacom. Preden bo poveril sestavo kabine, kakši osebi, bo imel še razgovor z guvernerjem Alžira Stegom. Matin piše danes: Millerand bo poveril sestavo vlade politiku, ki bo mogel po svoji preteklosti izvršiti program levice. Predsednik republike namenja vedeti politiko, ki stremi po splošni vellini pravici. Govorit se o guvernerju Alžira Stegu in o bivšem finančnem ministru Marsalu.

Pariz, 7. junija l. Bivši finančni minister Francois-Marsal je nocoj, ko je ob 10.15 zapuščal Elisee izjavil novinarjem da je prezel poverjeno mu načelo se staviti novo vlado in da bo v tork prečital v zbornici in v senetu spomenič predsednika republike.

Pariz, 7. junija j. Uradi zbornice so danes opoldne konstituirali izredno kreditno komisijo, ki bo 1. julija zaprla vladi kredit. V tej komisiji, sestavljeni iz 44 članov, imajo stranke levice 37 članov. Parlamentarna večina bo na ta način onemogočila vsako vlado, ki bi je eventualno imenoval Millerand na svojo pest.

Državljanska vojna v Albaniji

TIRANA ŠE VEDNO V ROKAH VLADNIH ČET. — SITUACIJA VLADE SE BOLJŠA. — STALIŠČE NAŠE VLADE.

Beograd, 7. junija p. Vlada je prejela poročilo iz Tirane, da mestu doslej še ni padlo. Srdito akcijo proti mestu vodi od Valone sem upornik Nola. Danes sta dospela v Skader pod okriljem Italije Beg Pristinac in Hasan Cur, sorodnik Bairam Cura in srdita nasprotnika naše države. Njiju prihod je namenjen zbiranju Arnautov ter organiziranju Kačakov.

Debar, 7. junija p. Na obih straneh meje med Jugoslavijo in Albanijo v Piskopje se vrše ljudi boji. Uporniki so prestrigli pot Lješ-Sv. Ivan Medovanski. Vladne čete so zavzeli svoje pozicije pri reki Mata. Zadnji trenutek so v Beograd prišle vesti, da vlada pridobi na terenu. Uporniki zapuščajo fronto in se vršajo na svoje domove.

Rim, 7. junija e. »Messaggero« poroča iz Skadra: Na vse fronti se nadaljuje napredovanje vladnih čet. Vrhovi poveljniki je v oficijelneh komunikacijah razložili inozemskim zastopnikom, ki imajo svoje sedeže v Skadru, vročke, ki so dovedle do vladne vratne vprašanja z ozirom na zadnje prekucije, ki bi mogle neugodno vplivati tudi na sosednje države. V tej konferenci je izjavil g. Sola, da se bo Italija zadržala popolnoma neutralno napram Albaniji in da zadnji dogodki v Albaniji nič ne tangirajo naše zunesljive politike.

Sporazumno z italijansko vlado je naša vlada nocoj izdalu nastopni komunikate: »Stalnične naše vlade je dobro znano in smo ga vedno odkrito naglašali. Naša vlada smatra prošle dogodke v Albaniji za interni zadev v države, v katero se ona ne vnešava. Naša vlada se drži načela neutralnosti Albanije in z ozirom na to ne podvzame nikakršnih korakov.«

Rim, 7. junija e. »Messaggero« poroča iz Skadra: Na vse fronti se nadaljuje napredovanje vladnih čet. Vrhovi poveljniki je v oficijelneh komunikacijah razložili inozemskim zastopnikom, ki imajo svoje sedeže v Skadru, vročke, ki so dovedle do vladne vratne vprašanja z ozirom na zadnje prekucije, ki bi mogle neugodno vplivati tudi na sosednje države. V tej konferenci je izjavil g. Sola, da se bo Italija zadržala popolnoma neutralno napram Albaniji in z ozirom na to ne podvzame nikakršnih korakov.«

Nadalje sporočila Agenzia Volta, da je z ozirom na vse vesti tudi ona, ki so jih objavile »Beogradskie Novosti«, po katerih naj bi bili albanski vratni prijatelji Italije in sovjetski Jugoslavije in bi bila potencialna intervenska vladna vratna bojna v Albaniji. Iz tega zaključujejo dunnajki listi, da obstoji neki politični italijanski načrt, ki je usmerjen na to, da povzroči komplikacije na Balkanu. Agenzia Volta strogo demantira te vesti in pravi, da vse italijanske politike na Balkanu sliši, da občinstvo vladata za vse vse, kar je v njihovih močeh, da bo storil vse, kar je v njihovih močeh, da preneha ta gonja.

Iz vseh teh naravnosti nervoznih demantijev, bi bilo skoraj sklepati, da veste o italijanskih spletih na Balkanu vendar niso tako neutemeljene.

STANJE DR. SEIPLA.

Dunaj, 7. junija l. Ob 8. zvečer se je izdal o zdravstvenem stanju zveznega kancelarja dr. Scipila nastopni buljet: temperatura 37,9, puls 112, respiracija 32 na spodnjem delu pljučne mrene se opazijo znaki eksudacije. Razpoloženje in splošno stanje je nelzpremenjeno. Apetit dober.

ITALIJANSKI KRALJ V MADRIDU

Madrid, 7. junija e. Italijanska kraljeva dvojica s prestolonaslednikom Umbertom je danes prispola v Madrid. Na kolodvoru jih je sprejela španska kraljeva dvojica, vse člane direktor

Naši kraji in ljudje

Dr. Vilko Baltič
novomilovan veliki župan ljubljanske oblasti.

Davorin Trstenjak je bil pedagog, književnik, znanstvenik in stanovski vodja hrvatskega učiteljstva. Bil je odločen borec za jugoslovensko edinstvo v dobi, ko so bili taki pojavi poplačeni z velikimi osebnimi žrtvami. Napisal in izdal je 44 knjig pedagoške, prirodopisne in splošne prosvetne vsebine. Nekatera dela so bila razprodana v Ameriki v več tisoč izvodih. Mnogo njegovih del je bilo ponatisnjeno v češkem, slovenskem in bolgarskem prevodu. Poleg tega je napisal nečeto manjših razprav za razne liste.

Bil je odličen govornik. Ze v mladih letih je uspešno nastopal na taborih in raznih narodnih prireditvah. Impozantna njegova pojava — visokega, vitkega stasa, krasila ga je lepa dolga brada — to združeno z donečim, prepričevalnim glasom, je na mah osvojilo srca poslušalcev. V Zagrebu je skoraj ni dvoran, ga ni vrtja, kjer ne bi bil nastopil ob raznih prilikah.

Bil je plemnit človek, pravi narodni učitelj. Vsa blaga njegova narava so zreali v uvidu njegove «Vzgoje človeka», kjer piše: «Nečemu samo, da počučim čitalca s svojo staro izkušnjo iz šole in življenja, temveč da ga uverim s svojim prepričanjem, da je njuno najlepše, da dela vsakdo vse mogoče, da postanemo ljudje, ki jim ni moč in oblast nad vse, sira najnježna od pravice. Zelen in bohem, da postanemo narod umnih, veljavnih, dobrih, slavnih in v vsakem pogledu svobodnih ljudi, in da po svoji slovenski topli duši in blagi naravi dajemo vsem plemenem».

moralni narodni pravec. Nočemo upogibati kolen pred nikomur, a ne triplimo, da kdorkoli pada pred nam na kolena. To je najlepša in najmočnejša vrlina naše slovanske duše, zato kličimo: Ne imperijalistična, temveč demokrata slovenska pedagogija! Ne težnje za «moč in nadmoč», temveč za ravnnopravnost! Ne trdo sreč in hladna duša, temveč ljubezen in sočutje! Ne «raj v hladu meča», temveč v najriderku in vzajemnosti Sloveščata! Ne klic: «Bodite răzbójníci in osvajatelia!», temveč vzklik: bodimo nosilci miru! Ne krvavi boj, temveč pošteno delo! Ne Nietzsche, temveč Tolstoj!

Poleg Filipovića, Basarička, Jokanca, Lj. Tomšiča, Pejnoviča je bil Davorin duševni in stanovski voditelj hrvatskega učiteljstva. A zgodaj je že pogledal čez ozko granico: videvamo ga na kongresih v Pragi, v Sabcu, v Beogradu. Tu je snoval že l. 1907. v družbi voditeljev slovenskega učiteljstva L. Jelanca in E. Gangla vrnitev jugoslov. učiteljstva. Ideja se radi takratnih razmer ni uresničila. Njeno realizacijo je še dočakal l. 1920. Potem pa je nagnil svojo trudno glavo in umri. Bil je učitelj svojega naroda!

R. D.

Čaruga pred sodnijo

Osječki senat in razpravna dvorana. — Izpostavljanje narednika Balatinca. — Burni prizori v petek.

Ko se že enkrat toliko govoriti o razpravi proti Čarugi, a se vse fabuliranje do najmanjših podrobnosti stuje le okoli njegovega avtorja, krvoljnega tolovaja in tolpe njegovih soobtožencev, je menda umestno, da se enkrat posveti opis celotnemu okvirju procesa, ki tvoji v jugoslovanski kriminalni praksi vsekakor svojstveno poglavje. Najdejo se sicer nekatere paralele z nedavnim zagrebškim procesom proti Paskijeviču, vendar pa sedanja osješka razprava daleko širša in po obsegu i interesih.

Srečavamo ga pozneje kot učitelja, međiansko-šolskega ravnatelja in županijskega šolskega nadzornika v Karlovici, v Kostanjevici in v Gospiću, kjer je bil 1908. vnucojen, ker se ni hotel vdinjati madžarskim vladnim pandurjem. V Zagrebu je preživel, večji svojega življenja v neumornem delu za svoj stan, za Šolo in za narodno prosveto. Nad 70letni starček je končno skoro popolnoma oslepel, in kože ni mogel sam voditi peresa, mu je bila v pomoč dobra žena Barbara. Prej smrtnjo je še določil, strti na telesu, a popolnoma vedrega duha, zvest in dobrodružen svojemu svobodomiselnemu življenskemu nazoru, da se ga pokoplji brez duhovnika, brez zvonenja... In tako se je tudi zgodilo po njegovi smrti dne 10. februarja 1921. Iz nevredna je nastala velika narodna manifestacija ob navzočnosti več tisoč udeleženje iz raznih krajev Širine domovine.

ben v svojem prepričanju, da obtožencem, »ne pomaga nič«. Desno ob senatu so za pulti zagovorniki. Menjava se v prisostvovanju ter se kosajo z državnim pravnikom, na čelu jim mladi in simpatični odvetnik dr. Bujher, ki branil Čarugo in ga kroti v afektih. V ostalem miza zagovornikov ne kaže baš največjega razpoloženja, pa zato Osječani pravijo, da izgleda kakor tretja vrsta obtožencev... Pred senatom namreč se dajo obtoženci v dveh vrstah. Poslušajo príče, se pričkajo z njimi in med seboj, dokler jih jetničar z gromkim »mir!« ne umiri.

Vzad in vse naokrog je publike. Največ ženske, ki na galerijo ne smejo več. V splošnem je publike jako mešana, ker se kvota 150, kolikor jih dnevno sme v dvorano, precej menjava. Disciplinirana pa je in predsedniku je treba jo le redkokdaj ukoravati. Pred vhodom pa je vedno naval takih, ki želijo videti samo Čarugo. To so povečani seljaki, ki pridejo v mesto po opravkih. Vratar jih pušča kukati posamezno in jim prigovarja: »No, zdaj pa lahko umreš, ko si ga videl!« — »Pa, lahko!« odgovarja skeptični srečnik in odkrevlja. V dvorani pa teče dejanje dalje, vzdružje lega na pljuča in sodniški sluga škropi s peroljnom, skropi neumorno od dopoldneva, ko pritisne vročina, do večera.

Pri razpravi v petek je med velikim interesom bil zaslišan orožniški narednik Stjepan Balatinac, ki izpove: »Lani 22. decembra pridev v Retkovce, kjer je požig unil veliko gospodarsko poslopje. Tu sem slišal, da neki Mile Barič, navodno vojni literant iz Vinkovcev, več krat prihaja v samotno kočo berača Rupčiča. Berač mi je to priznal in sem ga aretriral. Moj sum proti Bariču pa se je povečal, ko so mi povedali, da je Barič zelo eleganten, prebita pa vendar pri beraču in spi na podstrešju. Tudi sem izvedel, da je zaročen s sosednjo Mandino Smolčičevi so mi res potrdili, da je beračka zaročena z Baričem. Pokazali so mi tudi njegovo sliko in zaročni prstan. Po ovinkih sem izpletel, da sumilj Barič prebival v Vinkovcih pri mesariju Marku Drežiću. Vzel sem seboj Mandino mater in se s patruljo še tisto noč podal v Vinkovce, kamor smo dosegli ob 5. zjutrat. V Drežićevem stanovanju mi je Markova žena povedala, da je samo en mož doma, ki pa spi. Na mojo zahtevo me je peljala v sobo, kjer je mož res spal na tleh. Previdno smo ga prebudili, on je planil pokonci in se takoj legitimiral kot »vojni literant Nikola Drežić«. Toda po fotografiji sem ga spoznal za »Bariča«. Onal sem ga torej k mestnemu poveljstvu, kjer je že sedelo nekaj sumiljivih Individuiev, med njimi Krmpotić, Prpić in Marko Drežić. Zdaj sem se poslužil zvijače, da jih razkrivam. Zapri sem jih v posebno sobo, kjer se je prej eden mož orložnikov skril pod posteljo. In tu so se tolovati izdali v prepričju... Stara Smolčička mi je tudi priznala, da sta »Mile Barič« in Marko Drežić nekoga dne prinesla v njihovo hišo težak nahrbnik, kjer so bile orožniške uniforme. Dokazov je bilo za prvo silo dovolj in začel sem ostro zasliševati, nakar mi je Prpić prvi priznal roparski napad v Ivankovcih. Z močno asistenco smo aretrirane peljali tja, kjer je oplačkan Sudić takoj spoznal Čarugo in Prpića. Zdaj so odpadli vsi dvomi, razvijati je bilo treba le še nadaljnje sledi. Čaruga se vendar ni takoj hotel izdati s pravim imenom; ko pa smo ga spravili docela v stisko, je Dronjak pričkal, kako je z njim.

Za Balatincem so bili zaslišani ostali člani patrulje, ki so le potrdili glavne navedbe svojega poveljnika. Le kapral Martin Miljevič izpove, da je Čaruga njemu priznal, da je v Tompojevcih prvi streljal ter ustrelil Pirkmayerja in ranil gospo; Prpić pa da mu je priznal, da je s pet strelj poškodoval logarja Tomiljenovića. Nastane ljud prepir. Čaruga in Prpić začeta pričo Miljeviča nesramno zmerjati. Prpić krije, da je priznal le zato, ker ga je Miljevič obdeloval s čevelji. Čaruga pravi, da Miljevič je.

Miljevič ponovno izjavlja: »Čaruga mi

Rino, »Ljubljanski dvor«
Telefon 730.

8. in 9. junija

Elegantne tonalosti! Moderna ročaja!

„Družavni
pravnik“

Film, katerega mora vsakdo videti!

Predstave vsak dan ob 3., 1/2, 5.,
1/2, 8 in 9.

Oh nedeljah in praznikih tudi ob
1/2, 11. dopoldne in 6. popoldne.

je takrat dejal: vse ti priznam, ker nisem figovec.

Čaruga: »Ti si figovec!« Predsednik ga z vso ostrostjo ukori, toda Čaruga je zdvljan, tako da Miljeviču, ko odhaja skozi vrata, dovrže še: »Bestija!«

Po teh burnih prizorih in Kraškom odmoru, ki ga je predsednik moral odrediti, so bile zaslišane še preostale priče. Ker je šlo v glavnem za znane stvari, je razprava naglo potekla h kraju.

REMININGTON Mod. 12
brozitativni piščni stroj
FRANC BAR Gonkarjeva nбр. 5. Tel. 407

Sokol

Akademija Sokola I.

Slovesno in dostojno se je pričelo silnici sokolsko slavlje, ki ga obhaja Sokol I. v Ljubljani, ko polaga temeljne kamne na najlepši in načelnički sokolski stavbi v Jugoslaviji. Na predvečer pomembnega sokolskega praznika je priredil Sokol I. svečano akademijo v operi, pri kateri so poleg vseh telovadnih oddelkov sodelovali tudi člani opere.

Akademijo je otvoril gledališki orkester pod vodstvom kapelnika Balatke z narodno himno. Starosta dr. Pestotnik je v svojem nagovoru sporočil občinstvu zahvalo za simpatije, ki jih je izkazalo društvo pri težavnem delu za zgradbo Tabora. Po krásno predvajani fanfari iz opere Libuše so se vrstile lepe telovadne točke vseh telovadnih oddelkov. Ženska deca je izvajala rajalni ples s tamburicami na pesem »Ko pomlad cveča pride«. Ljubje deklife v rdečih kostumih so izvršili svojo nalogu izborno. Nekoliko manj srečne so bile vaje z metalurgicami moške dece, ki je vaje sicer dobro obvladala, le v skladnosti je nekoliko zaostala. Brezhibna in sigurna sta bila nastopa ženskega in moškega naraščanja, ki sta izvedla rajalne proste vaje in proste vaje v skupinah. Najlepša in najtežavnija je bila točka članic, ki so predelale okusno sestavljene vaje z obroči. Sigurna in točna izvedba ter skladnost posameznic so občinstvo zadovile. Tudi težka sestava prostih vaj ženskih je bila vrhunška točka, pri kateri je br. Svetlič kot avtor sestave pokazal, kaj je mogoče vstvariti iz kombiniranih gibov prostih vaj. Skratka, vse telovadne točke so bile tako glede kombinacije kakor tudi glede izvedbe na vrhuncu ter zaslužijo vsi oddelki polnohvalno.

Slovenski kvartet (Banovec, Pečenko, Zavrsan in Zupan) je zapel štiri pesmi z občutkom in fineso kakor ju zmorejo le najboljši pevci. Vihami aplavz je prisilil kvartet, da je dodal še »Ol, ta soldaški hobi«, za kar je žel novo burno polnohvalno.

Ples gđ. Wissakove in g. Vlčka se nekako nadaljevanje telovadnih točk, seveda v gotovi smeri ritmike in izražanja godbe z giblji. Tudi ta dva sta žela hvalno priznanje.

Po odmoru je gledališki orkester predvajal Smetanova simfončno pesnitev Vltava. Člani opere pa so uprizorili 2. in 3. sliko Zajčevega: Nikola Šubić Zrinjski. Tudi te dve točki zaslužita polnohvalno.

Gledališča žal, ni bilo zasedeno tako, kakor bi Sokol I. zaslužil, a vzhil temu je lahko ponosen, da je s prvo svojo prireditvijo, ki se bode nadaljevala še dva dni, pokazal visoko delavnost in zmožnost.

Jedzni odsek Sokola vabi vse člane na odhodnico brata Maseka, v torek dne 10. junija ob 20. uri zvezče pri bratru Krapetu »Zvezda«. Zdravol.

Sokolsko društvo Ig javlja tužno vest, da je dne 7. junija premrnil starosta br. Martin Zdravol. Pogreb se vrši v pondeljek ob 8. uri. Bratje in sestre, udeležitelji se ga polnoštevilno. — Zdravol! — Odbor.

Sokol Ljubljana II. se udeleži korporativno vzdavo spominskih kamenov pri Sokolu I. na Taboru. Zbirališče na binkoštni pondeljek točno ob 9. uri na dvorišču realke. Udeležba obvezna za vse članove in načinčaj. Članice in ženski naraščaj v telovadnih oblikah, člani in moški naraščaj v slavnostnih krojih.

Sport

Stafelni tek skozi Ljubljano za pokal »Jutra«

Danes ob 10.30 se vrši stafelni tek skozi mesto za pokal, ki ga je lani daroval naš list. Brezvonomno se je sport v zadnjih letih pri nas razvil v tak meri, da je z ozirom na težkoče, ki se se danes opažajo, gotovo ni nikje pričakoval. Največ razmaha je vsekakor zavzel nogometni sport. Lahka atletika, ki je tako rekoče predpogoj za gojenja skoraj vseh ostalih sportov, pri našem občinstvu žal bogat se ni našla onega razumevanja, ki ga zasluži. Naše sportne organizacije so to uvidele ter v svrhu propagande leta 1920 organizirale stafelni tek skozi mesto. Tudi leta 1921 se je vršil v okviru sportnega tedna tak stafetni tek. Lani se je vršil stafetni tek skozi mesto dne 25. julija, na binkoštni pondeljek. Za ta tek je »Jutro« darovalo prehodno darilo, pokal, ki prede po razpisu, ki se je lani določil sporazumno s činitelji Lahkoatletskega poduzeve, v last ofnega klubu, čigar moštvo si v tretjič priboji zmago-

Ma te mislim,

Mirim čokolada!

pri stafetnem teknu skozi Ljubljano. V to konkurenco se štejeti tekni iz leta 1922 in 1923; obe leti je zmagal moštvo S. K. Primorja. Lani je Primorje na 2210 m dolgi proggi zmagal v času 4:47.2 ter s tem zboljšalo čas iz leta 1922 za celih 12.9 sekund. S. K. Primorje, ki dobi pokal, ako zmaga danes, v svojo trajno posest, pa je v agilnem Lasku nastal nevaren tekme, ki je že na Olimpijski dan potisnil moštvo Primorja v stafeti na drugo mesto. Bo izredno hud, ker bo Primorje napeljo pač vse sile, da si izvojuje pokal. Lani se je plasirala Ilirija na drugo mesto, Jadran pa na tretje.

Start današnjega teka je ob 10.30 pred Narodnim domom, cilj pred Nunsko cerkvijo. Stafeta bo tekla po nastopni proggi: Aleksandrova cesta, Dunajska, Dalmatinova ul., mimo Struklji, Komenskega ul., Resiljeva cesta, Kopitarjeva ul., Krekov trg, Pred Škofijo, Stritarjeva ul., Marijin trg, Prešernova ul., Ščenburgoval, Zvezda, Nuška cerkev.

Apeliramo na cenjeno občinstvo, da se brez pogojno pokrava odredbam rediteljev ter v interesu prireditve nosvodi vzdržuje načrtovani red.

OLIMPIJADA.

Pregled dosedanjih nogometnih tekem.

Z ozirom na to, da se vrši danes finalna tekma na olimpijadi, podajamo pregled rezultatov dosedanjih tekem: Izbirno kolo (25. in 26. maja): Italija : Španija 1 : 0, Švica : Litvanska 9 : 0, Amerika : Škotska 1 : 0, Češkoslovaška : Turčija 5 : 2, Uruguay : Jugoslavija 0. Prvo glavno kolo (28., 29. in 30. maja): Madžarska : Poljska 5 : 0, Holandska : Rumunija 6 : 0, Francija : Letka 7 : 0, Irska : Bolgarija 1 : 0, Švica : Češkoslovaška 1 : 0, Svedska : Belgija 8 : 1, Italija : Luksemburg 2 : 0, Uruguay : Amerika 3 : 0. Drugo glavno kolo (1. in 2. junija): Svedska :

Domäče vesti

BINKOSTI

bo historičen praznik. Židje so se veseli nad Žetvijo, pozneje so preobrnili pomen in slavili sinajsko zakonodajo. Nazadnje so katolički slavili na tistih poletnih praznikih prihod svetega duha, ki se je razlik nad njimi. Od takrat so Binkosti vesel praznik. Naša stará tradicija je zato združila s prihodom svetega duha tudi afirmacijo vere. V znak trdnosti krojajo botri, botrice in afirmirani nedoletniki. Lectari, medičari in oštrji so veseli, tudi Čuden navadno ni nezadovoljen, če se prav tako dela. Zdravnikom Binkosti nič ne nese. Naša mladina ima želodec trden in širok kakor znana bisaga. Kljub geslu «ultra posse omnis tenetur» se do torka že večina botrov strčni, birmanci pa že do pondeljka zvečer.

Planinci se afirmirajo s številnimi kleči. Golica bo zopet zdihovala, Smarna gora bo gorela danes ali jutri, ali pa danes in jutri, tudi Senči Jošt, Smarjetna in Kum ne pridejo prekratko, in v Bistrici bo dir in daj. Sportniki bodo dirjali skozi Ljubljano v tekni za »Jutrova pokal«, širje nogometni klubji pa bodo oba praznika brali žogo, ki je naravnost občudovanja vredna, ker vzdrži skoraj toliko, kar naše živčevje.

Vsiček praznika in prava afirmacija naše vere v narodov preporod bo pa velika sokolska manifestacija na Taboru. Ponosna zgradba raste iz tal, nam v čast in ponos, domačemu nepriznaju na onemoglo jezo. Danes se vzidajo spominski kamni, moštvo in naraščaja bosta telovadila, in udeleženci bodo odnesli seboj zavest: Trdno stojimo, sovražnika se ne bojimo, njih Števila ne štejemo!

Nad apostoli so se pokazali ognjeni jeziki, in so šli in so pridigali.

Nad našimi apostoli so se pokazali ognjeni jeziki iz pušk, bomb in repetirnih pištoljev. Trije so legli v zgodnjem grob. Pokriti so z našim praporom, katerega so umirajoči poljubljali.

Nasledniki svetopisemskih apostolov in Kristovi namestniki na zemlji pa izdajajo »Slovenca«, mesto ljubezeni pridigajo zeleno sovražstvo, njih geslo je uničenje, zastupljenje, blatenje, laž, maščevanje, ovajanje, hujskanje, potvarjanje. Njihova parola je danes: Vse na vrbe, ne samo Srbe, ampak vse Jugoslovane, demokrati in nacionaliste. Živelja prekuciba, dol z državo!

S takšno ljubezijo je sveti duh letos napolnil svoje profesionalne zastopnike, zato ni nič čudnega, da so si izmislili tatvino 400 Din. na tretji dan. Vsaka dobra misel pride navadno tretji dan, in ta misel je prav dobra, prav dobra za namen, ki posevnuje sredstvo.

Sveti duh? Ga ni, — ga je mačka požrla.

M. A. C.

* Prepoved manifestacij zaradi trboveljskih dogodkov. Vlada je z ozirom na veliko razburjenost vsled trboveljskih dogodkov prepovedala vse shode in manifestacije v zvezi z njimi. Ta odredba je pač umestna glede klerokomunističnih hujskarij, a po nedolžnem zadene žalne prireditve v proslavo in spomin padlih nacionalistov. Prva žrtva vsed te prepovedi je bil včerajšnji shod Orjune, ki se je imel vršiti v »Unionu«. Nacionalno občinstvo, ki je v ogromnem številu prishtelo na shod, se je disciplinirano razšlo. Tako je prav. Vendar mora vlada upoštevati, da more neprestano hujskanje v klericalem časopisu, kričivne arogacije kakor tudi neprestane grožnje komunistov dovesti do neprijetne situacije, ako ona sama ne bo brezobjčno poselila v srčenovo gnezdo in ga za vselej izčistila.

* Letošnja glavna skupščina UJU. se vrši v Dubrovniku. Čas se določi pozneje. * Iz ministrstva prosvete. Kakor že javljeno, je minister prosvete g. Pribičevič šolskega nadzornika v Ptiju g. Pavla Flešeta premestil v ministrstvo prosvete. S tem je izpolnila staru želja našega učiteljstva. Minister prosvete je odredil, da se ne otvorijo več razredi nemške gimnazije v Ljubljani, ker je bilo v vsakem od njih le po 3 do 7 učencev. — Ministrstvo prosvete je odredilo, da morajo vsi učni zavodi s pravico javnosti,

podeljeno še v Avstriji, do 30. t. m. zasprosti, da jim to pravico podeli naša država.

* Iz »Uradnega lista«. »Uradni list ljubljanske in mariborske oblasti objavlja v včerajšnji številki odločbo osrednje vlade o draginjskih dokladah državnega prometnega osebja ter razpis prosvetnega oddelka za Slovenijo, s katerim se vnovič razpisuje na državni realki v Ljubljani eno učno mesto za slovenščino z drugim jezikom kot glavna predmeta, na državni ženskem učiteljsku v Ljubljani pa eno mesto vadniške učiteljice in eno meso otroške vrinarice.

* Giveritev brzjava pri pošti Dol pri Ljubljani. Pri pošti Dol pri Ljubljani je bila dne 1. junija otvorenja brzjavna postaja z omenjeno dnevnino službo.

* Nevi kolki. Na vsem ozemlju Jugoslavije so prišli te dni v promet novi kolki po 5, 10, 20 in 50 dinarjev, izdelani na temen papirju. Kolki so po velikosti, obliki, besedilu in barvi isti kakor do sedenji, ki so natisnjeni na debelejšem papirju. Razlika je le ta, da je papir pri novih kolkih skoraj prozoren in da se precev sveti.

* Promocija. Na živinozdravniški šoli v Turinu je bil g. Anton Ravnik iz Kanala promoviran za doktorja živinozdravništva.

* Imenovanje v državni službi. Z odlokom ministra za narodno zdravje sta imenovana: dr. Mihail Kamin za zdravnika v splošni bolnici v Ljubljani in dr. Božidar Lavrič za zdravnika v splošni bolnici v Mariboru.

* Novinarska vest. Dosedanji glavni urednik dnevnika »Marburger Zeitung« g. Friderik Golob je izstopil iz uredništva. Vodstvo omenjenega lista je prevzel go spod Udo Kasper, ki je obenem tudi odgovorni urednik lista.

* Zlata poroka. Danes slavita v Kamni Gorici na Gorenjskem Franc in Marija Marinšek svojo zlato poroko v krogu širše družine (80 oseb). Jubilanta sta kremeniti gorenjski korenini ter čila in zdrava. Čestitamo!

* Smrtna kosa. V Ljubljani je umrl včeraj po dolgoletnem bolehanju g. Franc Černe, urednik okrožnega urada za zavarovanje delavcev, oče faktorja Jugoslovanske tiskarne g. Černeta. Pokojnik je bil prijazen družnik in dober narodnjak. Pogreb bo v ponedeljek ob 5. popoldne iz Krakovskega nasipa št. 10. — V 61. letu svoje starosti je preminil včeraj popoldne g. Franc Trefalt, železniški poduradnik. Lansko leto je praznoval 40 letnico svojega zvestega službovanja državi. Zapušča vodo in dve hčerkki. Pogreb bo v ponedeljek ob dveh popoldne iz mrtvaničnice Sv. Krištofa. — Na Igu pri Ljubljani je v soboto opoldne zatisnil za vedno oči g. Martin Zdravje, posestnik in strojar, star 60 let. Pokojnik je bil izredno agilen človek, umen gospodar, vrl narodnjak in naprednjak. Užival je splošno spoštovanje. Bil je več let župan, starosta Sokola, nadzornik krajnega šolskega sveta in član gasilskega društva na Igu. Z njim je legal v grob eden najboljših občanov ilke občine in mož kremenitega značaja. Pogreb bo v ponedeljek ob 8. popoldne na Žansko pokopališče. — Na Tržaški cesti št. 24 v Ljubljani je umrla gđa. Kristina Kesirnik. Pogreb bo danes ob pol treh popoldne na pokopališču v Dravlje. Blag jim spomin, žalujočim naše sežalje!

Dobra reklama

novečje produkcijo in spesi prožajo. Naša reklama so velesemini in zato se bo vsak industrijec, obratik in trgovec udeležil kot razstavljalec

IV. Ljubljanskega velesejma
od 15. do 25. avgusta 1924.

Zahtevajo prijavnico in jo nemudoma pošlje izpolnjeno uradu Ljubljanskega velesejma. Izvedena je najobširnejša propaganda za obisk kupcev po vsej državi in inozemskih sestih.

* Odkritja spominske plošče Davorinu Trsteniku, ki se vrši v ponedeljek na Krčevini pri Ormožu, se udeleže poleg učiteljstva iz Slovenije in Hrvatske tudi trije zastopniki izvršilnega odbora UJU: predsednik Stanković in člana Jović in Stančević.

* Okrajsko učiteljsko društvo za Ljubljansk, ekelico zboruje v sredo 11. junija 1924. ob 9. uri v šoli na Ledini. Ker praz-

nuje društvo ta dan tudi 25letnico svojega obstanka, se vso učiteljstvo ljubljanske okolice, kakor vse prijatelji društva in njegovi nekdajšni člani k temu zborovanju najljudeje vabijo.

REMINGTON
Mod. 12. Brezelišni prvovrstni amerikanski pisalni stroj.

FRANC BAR, PISALNI STROJI
Cankarjevo nabrežje 5. Telefon 407
Bogata zaloga vseh v to stroku spadajočih potrebečin. 2834

* Proslava petdesetelejnico obstoja Švicarskega učiteljskega društva se je izvršila na Polzeli v četrtek, dne 5. junija na izredno prisoten, neprisilen, a zelo dobrošten in slavnosten način. Društvo, ki je eno najmanjših v ljubljanskem poverjeništvu UJU, so poslala ob tej priliki sodnja okrajna društva, tako da je mogel društveni predsednik g. Zdolsek pozdraviti blizu 100 udeležencev. Prišlo jih je mnogo od Celja, St. Jurja ob juž. žel., St. Vida pri Grobelnem, Žalcu in naprej gor mimo zakrite Rečice tja do Šoštanja. Slavnosti so se udeležili med drugimi: viš. Šol. nadzornik g. Gabršek, okrajni Šol. nadzornik g. Černej, bivša člana višjega, ozirno okrajnega Šolskega sveta g. Plavšak iz St. Jurja ob Taboru in go spod Pauer iz Braslovč, distriktni zdravnik g. dr. Korun iz Šoštanja, živinozdravnik g. Kulterer iz Braslovč kot zastopnik ljubljanskega poverjeništva UJU, strokovni tajnik g. Dostal iz Ljubljane itd. Izvrstno uspešni slavnostni govor je imel g. nadučitelj Zötter, sam živa kronika jubilejnega društva. Zelo zanimivo je orisal rojstvo in nadaljnji potek delovanja društva, ki je prvočno obstajalo iz 5 članov, prihodnje leto narastilo na 8 članov in bilo prvo kulturno društvo za narodno izobrazbo in gojitev lepega petja in glasbe v Savinjski dolini. Ko je društvo sprejelo v svoja pravila nacionalno podlago, so moralni vsi člani to »držnost« plačati z večjimi in manjšimi žrtvami, nekateri člani so bili pretirani, drugi premeščeni itd. Pač prelepc vrgzel danes naraščajoči mladini! Iz starejše dobe je navajjal slavnostni govor nadučitelja Videla, iz majhne vranskega učitelja Jakšeta, ki sta si, se da je oba pokojna, pridobili za društvo nevenljivslog zasluga. Poročilo je bilo tako interesantno, da bi bilo umestno pridobiti ga v kakem listu. Eden prvih društvenih članov je bil na zborovanju navzoč, namreč viš. Šol. nadzornik g. Gabršek, takratni učitelj v Braslovču. V vsakem oziru prekrasno uspešno slavlje je zaključilo pevanje državne himne. Odposlate so se brzavke Nj. Vel. kralju, ministru prospektu g. Pribičeviču, predsedniku UJU, g. Stankoviću in poverjeniku g. Jelencu. Ob 14. uri se je vršil skupni obed v dvorani restavracije g. Čimpermana, na kar se je vršila zelo zanimiva zabava s petjem in raznim napitnicami.

* Pojasnjenski umer. V Božnjacih je bil pred kratkim ubit iz zasede sin radičevega poslanca Bobognadca, Ilija. Bloški listi so napravili iz tega takoj politični afro. Med tem so orožniki ubijale že izaledili, in sicer v osebi 17 letnega mladeniča Josipa Biliča iz Božnjaka, ki je izjavil, da je izvršil uboj iz ljubomornosti. Med obema je obstajalo radi istega dekleta veliko sovražstvo in je Bilič iskal že več kakor leto dni na ugodno priliko, da ubije svojega tekmeca, kar je te dni tudi storil.

* Samomor v gostilni. V tržaškem Božetu je bil v petek popoldne v ondertni gošči mlad, ledino oblečen mož naročil vrček piva. Kmalu polem se je neznanec izkniknil na stolci. Natakanju je takoj ude-

ril v nos močan duh po karboni kislini. Poklicnik je zdravnik, a bilo je prepozno; neznanec je bil že mrtev. Njegova identite ni bilo mogoče doagnati.

* Samomor v hipni blaznosti. Kakor poročajo iz Šoštanja, je dne 1. junija poslenskova žena Barbara Gande v hipni blaznosti odšla k potoku Pak, izpla nekoliko ocetove kislino ter se vrgla v potok, kjer se jo našli mrtev. Kazala je že delj časa znake blaznosti.

* S patrno se je igral 18 letni posestnik sin v Malih Laščah. Patrno pa je nenadoma eksplodirala in ranila dečka v trebuhi in na rokah tako močno, da je moral biti prepeljan v bolnico.

Iz Ljubljane

u — Umrli v Ljubljani. Zadnja dva dneva so bili prijavljeni nastopni smrtni primeri: Ivan Martinak, orodniški nadrednik v p. 60 let. — Ivana Kern, trgovca žena, 52 let. — Kristina Kosirnik, tvornička delavka, 23 let. — Josipina Friedrich, trgovčeva vdova in hišna posestnica, 84 let. — Vid Malnač, dijak, 14 let.

u — Poselite gostilno »pri Nestinus«, Tržaška cesta!

u — Botri in botrice! Priporoča se Vam staroznana restavracija »Tratnik« na Sv. Petra cesti 25. Priznano dobra kuhinja. Vedno sveže pivo. Vsak dan koncert. Vstop prost. Se priporoča Mirko Tratnik.

Kino TIVOLI

Na splošno željo občinstva se predvaja samo še dva dni krasna drama po romanu grofa Lea Tolstoja

Katjuša Maslova

Lyo Maro v glavni vlogi

Pri zadnjih dveh predstavah igra godba dravske divizije

u — Mestno kopališče na Ljubljani. Temperatura vode ljubljanskega mestnega kopališča se bo za čas sezije vsak dan opakino objavljala na deski, ki je pritrjena na poštnem poslopju v Šelenburških ulicah in pa na poslopju mestnega magistrata.

u — Nesreča. Pri popravljanju strehe je padel včeraj popoldne posestnik Franc Babnik iz Most na tla. Poškodoval se je močno na levih nogih in so ga prepeljali v bolnico.

u — Policijske prijave. Od petka na soboto so bili prijavljeni policiji nastopni služniki: 1. tativna, 1. nezgoda, 11. prestopek v cestnega policijskega reda, 1. prestopek obrtnega reda, 1. prestopek nedostojnega vedenja, 1. prestopek kaljenja nočnega miru in 1. prekoračenje policijske ure.

— Izgubljenih ali ukradenih je bilo včeraj na poti skozi Prešernovo ulico do Sv. Petra ceste 18.000 Din. Najditev bo nagrada 2000 Din, kdor pa majditev izsledi, pa 1000 Din. Vsi podatki naj se sporodi policijskemu ravnateljstvu.

— Izvrstno pecivo, delikatese, bonboni itd. za birmance v slastičarni H. Treo, Šelenburgova ulica.

— »Kabaret pri treh sakrah« bo skrbel za razvedrilo občinstva dneva ob 22. in jutri ob 21. na telovadilju na Taboru. Pod vodstvom g. A. Danila so delujejo gg. Rogoz, Lipah, Kralj, Batlak, Burja, Kojič, Vučnik, Ježkova, Vera in Silva Danilova itd.

— Ukradena škatla. Na glavnem krovodu je bila pred nekaj dnevi odnese na Minku Toman iz vagona rjava velika škatla, v kateri je imela veliko ženske oblike, čevlje, 500 Din. gotovine in srebrno žensko uro. Tatica je bila neka mlada deklica, ki je pustila Tomanovo, da je zaspala, medtem je ji pa ona vse skupaj odnesla. Okradenka trpi okroglo 2300 Din škodo.

— Ukradena škatla. Na glavnem krovodu je bila pred nekaj dnevi odnese na Minku Toman iz vagona rjava velika škatla, v kateri je imela veliko ženske oblike, čevlje, 500 Din. gotovine in srebrno žensko uro. Tatica je bila neka mlada deklica, ki je pustila Tomanovo, da je zaspala, medtem je ji pa ona vse skupaj odnesla. Okradenka trpi okroglo 2300 Din škodo.

ZARKO BOLTAZAR

je izdihnil poljubljajoč orjuneško zastavo. Slika je bila posneta par trenutkov po njegovi smrti.

FRANCE SLAJPAH

na začasnom odru v mrtvašnici Sv. Krištofa v Ljubljani

STANKO ZNIDARSIC

"Trbovijah neposredno po smrti."

NA MRTVASEM ODRU.

Padli borce na odu v ljubljanskem Narodnem domu, kjer se je poslovilo od njih na tisoče in tisoče ljudi.

Iz življenja in sveta

Kako je na Dunaju

Ze od starih časov sem velja med Slovenski pugovor, da kdor hoče iti na Dunaj, mora pustiti trebuli zunaj. S tem je naš narod v enem samem kratkem reku pregnantno povedal, da je Dunaj dragoo mesto.

Kdor potuje danes na Dunaj, se lahko prepriča, da je ta reka pač v glavnem pravilen, toda ne tako tragičen kakor si ga marsikdo predstavlja. V Avstriji se tesne življenje kot pri nas, vendar tudi ne mnogo dražje. Avstrijske železnice so znatno cenejše od naših. Od Ljubljane do St. Ilja te stane vozni listek drugega razreda približno 180 Din, dokončno plačaš za vožnjo v istem razredu od Spilja do Dunaja okrog 270 Din. Razlika v dolžini proge pa je seveda zelo zelo malta. Vlaki vozijo po avstrijskih tleh, točno in brez zamude. Zlasti vlaki, ki prehajajo z Dunaja, so v tem pogledu naravnost vsebine — z njimi se pripelješ na vsako postajo do minute natančno.

Na živalinem Dunaju sedeč v tramvaju, za katerega plačaš vedno samo 1700 a. K. v našem denarju dva Din. Za to vsoto se počasi lahko četrati ali pol ure, ali pa celih 60 minut. Lahko tudi prestopis in nadaljuješ vožnjo z istim listkom v podaljšanem pravcu. Menda je vožnja sesteno železnicu na Dunaju najcenejša, česar se lahko poslužiš z vedenjem velikimi izgodbami in prijetjem dobljčkom.

Clovek srednjega stanu, ki mu ne rastejo bankovci na drevesu gre na Dunaju mimo Rang-hotela in se nastani v hotelu 2. vrste. Tam dobi sobo za 30, 40 ali 50 tisoč a. K. Za 50 tisoč zahteva lahko nekaj komforata. K temu je pristeti še 20 odstotkov navedene vsove za službenec, ki te nikdar ne pozabi vprašati po uru odhoda, da se ti pravočasno nastavi z odprtih dlanj pred vrata predno definirano izgineš na ulico in zapustiš hotelsko prisrtešje.

V restavracijah lahko obeduješ poljubno. Če si posebno sitem ali če ti nagaja želodec, si smeš celo privočiti separativno pripravljene jedi. Za meščanski obed plačaš povprečno 30 tisoč a. K. za večerjo tudi toliko. V ta račun pa je že včetve izdatek za krepilno vinsko piščico in napitnikom za natukarja.

Dražje od restavracije so kavarne. Cerna kava te stane z napičnim vred 4 do 5 tisoč a. K. t. j. 5 do 6 Din. Bela kava je cenejša, mleko takisto.

Trgovine so bogato založene z vsakravnim blagom. Izdelki iz usnja, zlasti čevlj, so sedaj cenejši nego pri nas. Tudi perilo se izplača kupiti na Dunaju bolj kakor v Ljubljani. Isto velja za vrhnje oblike. Cene so povsod zaznamovane v tisočih kar ni povsod preračunati v naš denar sedaj ko dobiš za 100 Din okoli

85 tisoč a. K. Specijsko blago je tudi cenejše kakor pri nas. Gotovi importirani produkti so na Dunaju celo za 50 odst., cenejši nego v Ljubljani.

Vstopnilna v gledališča in zabavilišča je priljivo visoka, toda v primeri s tozadčevnimi cenami pri nas tudi ne pretirana. En sam sprehod po Dunaju te v splošnem uveri, da je beda, ki se je pasla po dunajskih ulicah in avstrijskih tleh pred par leti, z malimi izjemami docela izginila. Seveda, revščina je še tu; toda to je tista revščina, ki se ne da sploh nikoli odpraviti in ki je bila pred devetimi leti morebiti večja nego je danes.

Na splošno torej porabi skromen tuječ na Dunaju ne da bi mu pri tem bilo treba stradati in spati pod milim nebom, stotisoč a. K. v našem denarju okrog 120 Din dnevno. Če pomislimo, da šteje Dunaj blizu dva milijona prebivalcev, ta cena nikakor ni previšoka. V ostalem pa je Dunajčan kakor vedno vesel in zaben, vidjen in postrežljiv in pazi na to, da gostu ne zagreni niti ene ure življena s svojim značajem in miljejem. Kako pa misli Dunajčan o Habsburgovcih, o tem drugič.

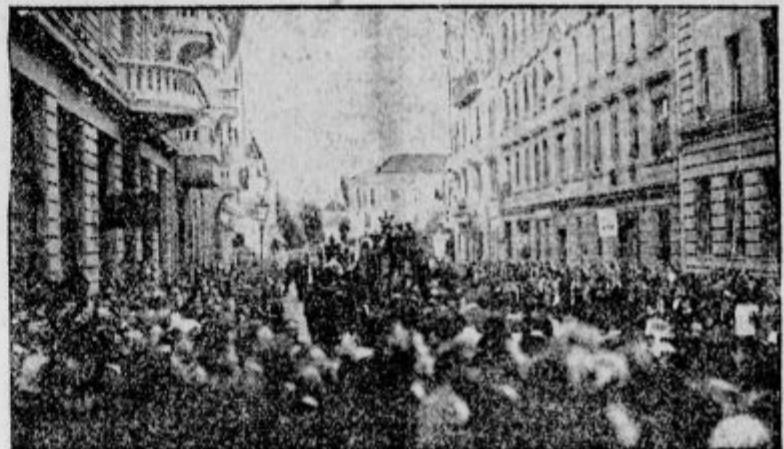
Boks-match Crijui-Frush

Francozom je zadnje dni težko pri duši: doživeli so tri poraze, od katerih bodo menda še najlaže preboleli poraz svoje nogometne reprezentance od Uruguaya v visokem razmerju 5:1. Ne kaž drugega je, kar jih bolj teži: Carpenter se je boksal neodločeno s Tomom Gibbonsom, a vsi listi, tudi francoski, poudarjajo, da je v tem boju Amerikanec nadkrileval svojega nasprotnika. Da, se več; Francozi celo odčitajo svojemu nekdaj toli slavnemu šampionu, da je storil veliko pogreško, ko se ni po svojem porazu od Dempseyja (1.1921) umaknil iz ekspreskega življena.

Druga, težja, nesreča je zadela Francoskega šampiona Crijuija. Pred 25 tisoči gledalci je moral še vedno slavnemu Francozu po osmi rundi podleči mlajšemu in gibčnejšemu Angležu Frushu. In to se je zgodilo v Parizu! Crijui se je zavedal, da gre za njim h koncu: že v sedmi rundi je padel trirat in jedva je še dobil časa, da je pravočasno vstal (prič je lehal 9 sekund, drugič 7, tretjič 9). K sreči je takrat gong oznanil konec runde.

A minuta odmora je hitro potekla in Crijuiju se je videlo, da je izčrpal in da ne bo prestal te runde. Kakor avtomat je stopal v boj. Nasprotnik je šutil, da mu sovražnik ni več nevaren, vendar je hotel skrajšati borbo in zadal Crijuiju z desnico še zadnji, strašni udar, ki je Franca podrl končnočlavno, brez koščic. Lahko se režejo z nožem!

Spominu padlih nučenikov-idealov

NA ZADNJI POTI.

Pogrebu je pristostvovalo 30.000 ljudi. Slika kaže mrtvinski sprovod in ljudsko množico v Sodni ulici.

Mars

Ze toliko se je pisalo zlasti v zadnjem času o planetu Marsu, pa jih je še vendar mnogo med nami, ki ne vedo drugačega o njem kakor da je planet, ki se vrati okrog sonca kakor naša zemlja. Ker je baš sedaj doba, ko se mnogo piše o njem, naj nam bo dovoljeno, da izpregovorimo par besed o tem nam najbolj simpatičnem »sorodniku« na zvezdah našem nebnu.

Okrug solnce kroži v različni razdalji osem planetov, to so: Merkur (oddaljen 58 milijonov kilometrov od solanca), Venes (108 milij.), Zemlja (149,5 milij.), Mars (228 milij.). Za tem sledi cela kopica manjših prtilikavčkov, nazvanih asteroidi. Za njimi velik Jupiter (778 milij.), Saturn (1428 milij.), Uranus (2873 milij.) in Neptun (4500 milij.).

Iz navedenega vidimo, da sta najbližji sosedji zemlje Mars in Venus. Ker pa so pota planetov elipse in ne krogi, se tudi medsebojna razdalja planetov in njihova oddaljenost od solanca izpreminja. Tako je n. pr. Mars, kadar je najdaljje od solanca, oddaljen od njega 249 milijonov kilometrov, kadar mu je pa najbližji, pa le 206 milij. Vsakomur bo jasno, da bo Mars najbližji naši zemlji takrat, kadar je najbližji solncu, obenem pa naša zemlja najbližji oddaljena od solanca. Ta razdalja pa znaša v najugodnejšem prizemu še vedno 55 milj. km.

Kadar se nahaja Mars z zemljijo in solncem v eni črti, pravimo, da je v »opoziciji«. Taka opozicija nastopi vsaki dve leti (1920, 1922, 1924, 1926 itd.) a le vsakih 15 let se dogodi, da je Mars obenem v opoziciji in v največji bližini naše zemelje. Tudi letos se bo to zgodi in sicer 23. avgusta. Takrat bo Mars na zvezdnatem nebnu največji in po njeni rdeči svetlobi ga bo lahko vsak spoznal. Astronomi vsega sveta se že pravljajo na opazovanja tega planeta, o katerem se je že toliko pisalo in govorilo, da že vsak otrok ve, da baje na Marsu žive ljudje.

Kaj je s temi »ljudini?« Prvič je treba poudariti, da Marsovec ne smemo imenovati ljudi, ker, če eksistirajo, nam ne morejo biti spriči posebnih razmer na njihovi zemlji in njenem slični. Drugič pa govore o njihovi eksistenci le takosvani »kanali« na Marsu, ki pa imajo toliko resnih pristašev in se več nesproti.

Naši zvezdniki, da storimo bolje, če odložimo pogovor o tem zanimivem vprašanju na poznejši čas. Letos se vrlo nameča za dostopni sprejem Marsa, ki pride, kakor omenjeno, 23. avgusta v bližino naše zemelje, veliko pripravite. Razen astrovomov se pripravljajo tudi zasebniki. Listi so pisali, da namerujajo postaviti na vrhu gore Jungfrau ogromno baterijo acitelenskih lamp, kot konkavno zrcalo pa bi porabil veliko s snegom pokrito depresijo na pobočju Jungfrau. Svetloba, ki bi se od tega zrcala odbijala, bi po njihovem mnenju bila dovolj jaka, da bi dosegla tudi Mars...

počez kakor paradižnik. Burbenko je utegnil celo izpremeniti beli prah, ki pokriva čepišče, a izgine, ko se dotaknemo sadu.

Naši orehi so pretrdi. Burbenko je dosegel pri njih tanjšo lupino, hotel je napraviti, da se oreh lahko zdobi med prsti. Dosegel je svoj namen, toda pozabil je na ptice, ki so preklujevali orehe na drevesu. Sel je nazaj, zdebelil lupino v teliko, da se lahko zdobi z roko, a je vendar pretrd za kljun vrabcev ali kavke.

Burbenkovi orehi so starci 12 let in visoki 25 metrov, veliki in košati, ter ne potrebujejo nobenega posebnega gnojila. Zraven, preko Burbenkove ceste rastejo 30letni orehi, a so trikrat nižji. Burbenko plemeniti oreh raste tako hitro, da se zdebeli deblo letno za tri centimetre. Navaden oreh rodi sad še po 20ih letih. Burbenkovi orehi rade že v drugem letu staresti. Tako drevo zviša dobljek vtrnarju tri do štirikrat.

V Evropi je znan Burbenkov krompir, ki obrodi dvojno letino in je zelo okusen.

Burbenko je pričel svoje delovanje z malo farmo Sabta Rosa v Kaliforniji pred 40imi leti. Razpolagal je prej le s svojimi omenjenimi sredstvi, toda kmalu so mu priskočili na pomoč bogati zasebniki in vlaži. Dobil je milijone dollarjev. Zdaj je vodja velikega podjetja in nadzoruje več velikih preizkuševališč. Posebno velika založba tiska samo dela Burbenkove zole. Vsako leto izide več stotisoč njegovih knjig. Izšla je tudi njegova biološična enciklopedija s slikami v barvah, posnetimi po polihromni fotografiji. Prav za prav ni iznašel Burbenko nič novega. Njegove metode so davno znana selekcija, izbiranje in tudi zelo staro križanje. Ko je ustvaril n. pr. svoj novi kaktus, je misil tako: vse ima v naravi svoj pomen. Kaktus je dobil bodice, ker se je moral braniti pred živalmi. Prej jih gotovo ni imel. Vzel je torej manj bodeče kakte, križal jih je ter končno srečno odstranil igle. Ravno tako postopa v drugih primerih. V Ameriki in drugod mu isčejo potrebne rastline.

Burbenko je pričel svoje delovanje z malo farmo Sabta Rosa v Kaliforniji pred 40imi leti. Razpolagal je prej le s svojimi omenjenimi sredstvi, toda kmalu so mu priskočili na pomoč bogati zasebniki in vlaži. Dobil je milijone dollarjev. Zdaj je vodja velikega podjetja in nadzoruje več velikih preizkuševališč. Posebno velika založba tiska samo dela Burbenkove zole. Vsako leto izide več stotisoč njegovih knjig. Izšla je tudi njegova biološična enciklopedija s slikami v barvah, posnetimi po polihromni fotografiji. Prav za prav ni iznašel Burbenko nič novega. Njegove metode so davno znana selekcija, izbiranje in tudi zelo staro križanje. Ko je ustvaril n. pr. svoj novi kaktus, je misil tako: vse ima v naravi svoj pomen. Kaktus je dobil bodice, ker se je moral braniti pred živalmi. Prej jih gotovo ni imel. Vzel je torej manj bodeče kakte, križal jih je ter končno srečno odstranil igle. Ravno tako postopa v drugih primerih. V Ameriki in drugod mu isčejo potrebne rastline.

V Burbenkovi preizkuševališči raste na sto in sto tisoč rastlin. Njih semese vseje in vsadi in iz tisoč sadlik drugačega pokolenja se izberejo zoper najboljše. Burbenkovi poizkusni so brezkončni in utegnji izpremeniti vso naravo. Gozd in polje bosa zorela bolj hitro. Nastale bodo nove rastline. A Burbenkovi poskusni niso omejeni samo na rastline. Ščesoma morda pride še drugi, ki bo izpreminjal domače živali in ustvaril iz kokoši noja. Mogoče se bo fzboljšalo poznejje tudi človeštvo: njegova nadarenost ali pa telesne lastnosti: vid, vonj in sluh. Toda Burbenko pravi, da je to stvar drugih. Njegovo življenje zadostuje kemični za rastline...

In če bi se vse to res dalo izvršiti, kako pa naj bi nas Marsovci razumeli? Mars je po vsej verjetnosti tisoče in tisoče, morda milijone let starejši od naše zemlje. In če bivajo na njem razumebitja, mar niso poskušala priti pred toliko in toliko tisoč let z lumi v dotik, na isti način morda, kakor skranno mi sedaj z njimi? Toda na zemlji takrat še ni bilo človeka, vsaj ne na tako visoki kulturni stopnji kakor so bili takrat Marsovci. In Mars se je naveljal neprestanega, a brezuspešnega truda in se ni zmenil več za zemljo. Kdo ve?

Vsekakor ni povsem izključeno, da je Mars oblijuben. Ozraje ima, vodo ima, noč se vrsti za dnevom, ti pogoji pa zadostujejo za primitivno življenje. Morda nas bo bližnja bodočnost poučila natančenje.

Paradiž birmanskih žen

Noben narod ni pustil svojim ženam toliko osebne svobode in toliko prostosti v razpolaganju z lastnim imetjem kakor Birmani. Z ozirom na postave, vero in običaje je birmanska žena popolnoma enakovpravna možu. Deklice in dečki so enakovredni dediči in ženska upravlja sama svoje imetje in tudi ko se poroči, je ona edina lastnica svojega premoženja. Zakonski mož nima nobene pravice do njenega imetja in nobene pravne nadomesti do svoje žene. Prosta je že kot deklica. Viteštvu, ki povzdiguje žensko v beginjo, a jo dela sužnjo, ni v navadi pri Birmanih. Noben zaljubljen Birman ne opeva in ne povzdiguje svoje ljubice v nadnaravno bitje, pozneje pa ravna z njo kakor s podložnikom. Tudi ne uči birmanska religija, da je ženska izvor vsega greha in ne svari moških pred »zankami, ki peljejo naravnost v pekel«. Slaba literatura jim ni pokvarila zdrugega nazora o moških, svetu, življenu in sebi. Moški in ženske so prepričali sodbo o spodobnih rečeh in o zadevah, ki bi jih ponikevale, vedno le samemu sebi. Med vsemi ženami na svetu ni nobena tako ženska kakor Birmanka in nobena nima ženskih dražesv in večji merti. Vsaka opravlja od 16. leta naprej svoje opravilo, pa naj bo poročena ali samska. Žene boljših hiš upravljajo svoje premoženje, revnje pa katerokoli obrt. V Birmi ni nobenih posebnih poslov, ki bi jih žena ne smela opravljati ali ki bi bili izrecno prepovedani. Pustili so ženam prostost v izberi poklicev in jim dali svobodo, da preizkusijo svoje zmožnosti kjerkoli in brez strahu pred javnim innenjem. To prostost so porabili v izbiro in opredelbo, za kakšna opravila imajo ženske in za kakšna moški več zmožnosti. Cudno, da je v Birmi življanje in pletenje v prvi vrsti opravilo moških.

Zenske so po večini posestnice trgovin. Prodaja na drobno je vsa v njihovih rokah in vse vodijo trgovino na lasten račun. Moški obdelujejo sami svoja polja, ženske vodijo same svojo trgovino. Prodajalne so odprte samo dve uri dnevno, tako da preostane ženam še dovolj časa za gospodinjsko

stvo. Domače ognjišče je središče njihovega življenga, katerega Birmanka nikdar ne zanemarja. Ločitev zakona je med Birmanci tako lahka, kakor bi si jo želeli najbolj napredni reformatorji, ampak od tisoč birmanskih žen se temaj ena loči.

Pelletier Doisy,

francoski letalec okoli sveta.

Pred časom sta se odpravili na zračno pot okoli sveta dve ekspediciji: angleška in ameriška. Skoraj istočasno pa se je lotil na lastno pet istega drznega podjetja francoski letalski kapetan Pelletier Doisy. Njegov polet je bil do sedaj uspešen. Prispetilo se mu je sicer par nezgod, katere pa je srečno prestal in odstranil. Najneprjetnejši doživljaj je imel na južnem Kitajskem, kjer se mu je pokvaril aparat. Tej nezgodi se je pridružile še politične ovire. Guverner pokrajine, v kateri je moral letalec pristati, ni hotel dovoliti, da bi Pelletier Doisy nadaljeval svoj polet čez njegovo upravno ozemlje. Slednji je posredovala francoska vlada in incident se je poravnal. Z novim aparatom je Doisy srečno dospel na japonska tla, kjer se pripravlja sedaj na najtežji del svoje zračne ture, na pot preko Tihega oceana, ki jo imajo ameriški letalci že za seboj. Vsa francoska javnost s silno nervoznostjo zasleduje Pelletierjevo drzno podjetje, čigar uspeh je postal nekaka častna zadeva vse Francije.

Alexandre Millerand, predsednik francoske republike.

vodi srdit boj z novo večino v parlamentu, ki zahteva njegov odstop. Borba med njim in parlamentom je v francoski zgodovini nekaj izrednega in vzbuja zato zanimanje po vsem svetu. Millerandove

slike v najrazličnejših varijacijah gredo iz lista v list. Posebno često se ponavlja slika, ki jo prinašamo danes tudi mi in ki predstavlja Milleranda v trenutku, ko je pri zadnjih volitvah oddal svojo glasovnico volilni komisiji.

— Po rusko se pravi nič: ničeto. Rödilnik tega ničto se glasi prav tako, kakor ruski prislov: nič v v. in sta si obe besedi tudi v sorodu. Toda ta »ničev« ima s slovenskim »ničem« prav malo sorodnosti. Ta »nič v osima v ruščini vse sorte pomene. Bismarck, ki je sam znal dobro rusko, je imel prstan, na katerem je bilo gravirano: nič v v. Vprašali so ga, kaj to pomeni, in je odgovoril, da na Rusken vse. V pojasnilo jim je povedal takole: Ko je bil Bismarck v Rusiji, ga je nekoč vozil neki mužik v kibitki v naglem diru. Bismarck ga opozoril, naj pazi, da ne bo provrnil mužika pa mu odgovoril: »Ničev, barin,« in žene dalje. (Tu pomeni »ničev«: nič se ne boj, le brez skrbi.) In res je nesreča hotela, da se kibitka prevrne in Bismarcka pobije. Bismarck se pobore in hoče mužika kaznovati. Ta pa mu obriše kri z obraza in pravi: »Ničev, barin.« (To se pravi: saj nič hudega, bo kmalu dobro.) Bismarck se nasmejne in vpraša, kakšna je cesta naprej, mužik pa mu zopet odgovori: »Ničev, barin.« (To se pravi: izborna.)

— Po latinsko se pravi nič: nil, nihil. Nikoli ne bi bil misili, da postane ta »nihil« komu lahko usoden, čeprav le za malo časa. Ko sem bil v vojni, sem bil prideljen bataljonu, čigar polveljnik je bil major, ki je služil od pesca gori. Kakšno žoljsko izobrazbo je imel, ne vem, morda kako realko, ali pa tudi ne, samo toliko vem, da ni znal, kaj se pravi »nihil«. Ko je bila naša brigada razbita, smo zbirali ostanke v Milajlovičih, sedaj na Slovenskem. Da ne bi ljudje postopali, je ukazal, da morajo eksercirati. To pa je tako neprjetnejši posel, posebno v vojni. Umetno je torej, da se je mnogo ljudi priglasio za marod, da bi se tam odtegnili. Tako se jih je nekega dne pri moji kompaniji oglašlo dvanajstdeset. Ker sem vedel, da vse ne

bodo pripoznani, sem šel na vežbo in čakal, kdaj bodo »slepjarji« prišli, a jih ni bilo. Po končani vežbi grem v pisarno in vidim, da je zdravnik od dvanajstdeset priglašenih maroderjev spoznal samo štiri za take, pri drugih pa je napisal v knjigi: nihil. Vprašam racunskega podčastnika, ki je bil po poklicu učitelj risanja, zakaj ni bilo ostalih osmendvajset na vežbo, mi odgovori: »Gospod major je misil, da je nihil tudi kakšna bolezzen, pa je vse nagnal v sobo za marodne in cel dan ne smemo dobiti nič jesti.« Če bi sam ne bil doživel tega, ne bi verjel, da je močore. V častniških občinah je bilo, kadar ni bilo majorja (ki je bil edini poklicni častnik pri bataljonu), tisti dan in dostikrat pozneje dosti smeja radi tega.

— Za »nič« imamo Slovenci tudi še poseben izraz, ki pa ni književen. Izraza se s pomočjo samostalnika nemškega izvora, pred katerega se po večini postavi: »en.« Pleternikov slovar te nikalnice nima, pač pa menda Pohlinovo malo kranjsko besedilje, v katerem v treh stopnjah: brez atributa, z atributom »spasji« in »nasčiji«. Pohlin temelji te stejnje po nemško takole: nichts, besonders nichts, in ganz besonders nichts.

— Pred vojno je bila ta nikalnica malo v rabi še celo pri nizjih slojih. Rabili so jo gledališki igralci, ki so, kakor znamo, v medsebojnem občevanju jako proprosti in odkriti, zlasti pred predstavo. Toda neki estet jih je opozoril na njihovo kulturno nalogo, ki jo imajo kot član kulture institucije, in takrat je bila pri njih vpletala lepši obliko: »en euker.« To je bilo pred vojno. Kako je zdaj pri igralcih, ne vem. Vem pa, da se je ta rovtarska nikalnica po vojni, odkar smo osvobojeni, zelo razplašla. Govorilo jo je od gojnoda z akademsko izobrazbo do zad-

Nebo v juniju

V teh krasnih nočeh se je pač marsikatero oko zazrlo v zvezdnato nebo v občuvanju in prevzetosti. Morda ne bi bilo nezanimivo, naštet glavna ozvezja in planete, ki kraje sredi junija naše nebo.

Zvezek okrog 10. ure najlepo najljajnejša ozvezja na jugovzhodnem nebu. Tam sveti orjak Jupiter z mirmen belkastim sijem in blizu njega rdečkasta zvezda stalnica Antares, ki je po najljajnejših raziskovanjih ena največjih zvezd v svetovju. Malo zapadneje stoji planet Saturn in slike Antares. Spika iz ozvezja Device; visoko nad njima žari ogromni Arktur. Na vzhodu vidimo tako zvana poleten ozvezja: Križ podobni Labud, na desni Orel, malo višje Lira z Vego. V zenitu so manj pomembna in značilna ozvezja Zmaj, Krone in pajnješče. Veliki voz, ki ga pozna že vsak že tako površno opazoval nebo. Blizu njega se nahaja neznan Mali voz s Polarnico. Na južnem horizontu se vrste ozvezja Kače, Tehtnice, Device in Skorpijona (Autara). Globoko na zahodu Veliki Lev, višje Perseus, triogelna Kasiopeja in Cepheus. Na severnem obzorju se v meglah svetlika rdečkasta Kapela.

Od planetov vidimo v jutranjih urah Merkurja približno pol ure pred sončnim vzhodom in Marsa 4 ure pred soncem. Venera, žari kot večernica že do druge polovice junija, nato izgine. Jupiter stoji ravno nasproti soncu in je torej viden skozi celo noč: Saturn pa zahaja v prvi polovici junija okrog 3. ure zjutraj, kesine je takoj nato priznal resnico, povedal je kako je storil zločin in je bil na podlagi tega priznanja obsojen.

Solnce stopi 21. t. m. ob 6. zvezeter v znamenju raka in doseže najsevernejšo točko svoje poti; ta dan je najdaljši in pomemni začetek poletja.

STENICOL

Najboljše sredstvo proti stenicam. Glavna zaloga A. Kano, Ljubljana. 1000-a

OBJAVA.

Peresno lahki kamgarni, listri, sirova svila ter coveleard za moške in frotte, etamin, delaine v najljajnejših vzorcih za damske obleke pri

Lenasi & Gerkman.

Dr. Aleksander Rigo

ordinira od 9. do 11. ure in od 2. do 4. ur v Gosposki ulici št. 9, I. nadstropju. — Z revnjejo brezplačno! 2838.

× Madžarska plesalka — četrta žena turškega princa. Budimpeštanski časopisi poročajo senzacionalne zanimosti o ljubavnem romanu med nekin turškim princem in budimpeštansko artištinjo. Ko je moral turški sultan ostaviti Carigrad, je bil iz Turčije izgnan tud princ Abdul Kadir. Vzel je s seboj troje svojih žen, četvero otrok in več tajnikov. Prince se je pripeljal v Budimpešto, kjer se je nastanil v enem prvih hotelov. V začetku maja je čisto služljivo zašel v plesišče Cercle des Etrangers, kjer mu je tako ugajala 17letna plesalka Irena Wallonis, da se je vanjo zaljubil ter jo vze za četrtjo ženo. Plesalka je sprejela prizdrojno ponudbo ter izpolnila vse njegove želje. Ostale tri princeve žene so sprejele novo tovarišico z velikim veseljem ter so jo obdarovale z dragocenimi darovi.

× Pet kilogramov žita za vsako zdravniško konzultacijo. Organizacija madžarskih zdravnikov je pred kratkim določila plačilno podlogo za konzultacije svojih članov v naturi. Vsaka konzultacija stane glasom tega sklepa 5 kg pšenice ali tej količini žita odgovarajoče vsoto v bankovcih.

× Veliko neurje v Budimpešti. Budimpešta je doživel v ponedeljek strahovito neurje, kakršnega ne pomnijo niti najstarejši ljudje. Nevjhta je divjala nad dobrino. Ognjegasci in reševalno društvo so morali intervenirati in nad dva tisočih slučajev. Pljusek vode je bil tako silen, da je v neki kavarni razbil veliko dgebelo stekleno šipo ter pri tem težko ranil več oseb. S strelmi ulic v Budimu se je utrgalo kamenje, ki je zabarikadalo več cest. V mnogih hišah so se tudi utrgali stropi. Tramvajska proga in električno omrežje je nevita hudo poškodovala. Skoda se ceni na več milijard madžarskih kron.

Tkané lesene koloturne zaves (roulasses) in zeliniske koloturne obokane doberjajo točno in solidno tvornica koloturnih zaves

Anton Bencze i sin Veliki Beckerek (Banat)

Zastopnik se Hajo. — 75

Da sem kot rožica, lilija,
da vedno se smejem vesela,
to je zasluga najboljšega,
slovečega mila — Gazela.

Georges:

Nic

(Čebeljanje.)

— Nic, gen. ničesar, je po Pietersku: 1.) pronomen ali zaimek, 2.) rabi v okrepljanju nikalnice, n. pr. nič se ne boj, in 3.) samostalnik moškega spola, ki se sklanja (kar pa ni popolno res), — me je učil Munja Bekir, ki ima včasih filološke popadke.

— Nic spada pravzaprav med nikalnice. Rabi se na različne načine in v različnih pomenih. »Nic« ima v slovenščini tako veliko izrazno moč, kakor je morda nima v nobenem drugem jeziku. Poleg pomenov, ki ima naštete Pietersnik, je še mnogo drugih. Zabilog, da te besede pismouki pri nas ne znajo prav rabiti. Najprej te opozarjam na tisti nesrečni rodilnik »ničesar«, ki ga ljudje ne toliko v govoru, pač pa v pisavi vtikajo skoraj k prav vsaki nikalnici po nepotrebniem. N. pr.: meni ni ničesar! Zakaj pa ne bi bilo dobro in prav: meni ni nič. Ali pa: ničesar ni opravil, namesto: nič ni opravil itd., itd. Takih primerov ni ne konča ne kraju. Skratka: ljudje, ki stovnice ne poznajo, temveč so šli samo mimo nje, ravnajo z besedo »nic«, kakor svinja z mehom.

— Nic je v slovenščini tako močna beseda. Ali poznate tisto jedno slovensko narodno pesem, ki je pa skoraj nikjer več ne slišiš in ki se zamenja z »Dobil sem pismec, — žalostne šriftice — na moje bolno, ah, bolno sreča?« Druga kitica te pesmi je:

V pismu pa tak stolj,
da ljudeca bolna leži;

«Fantič, oj fantič!
zakaj te nič ni?»

Te nič nis pomeni: te nič ni v vas ali k meni. To je v tem slučaju, kjer je pravzaprav samo doopolnilo ek-

NEKAKJ SPRETNOSTI.

Pokusni izvršiti naslednje vaje, ki ti urijo mišice in so v domači družbi prav zabavne. Pazi pa, da giblješ samo z doličnimi mišicami.

1. Zapri desno oko, dočim je levo odprt, potem zapri levo, obenem pa odpri desno; ponavljaj to izmenoma naglo za seboj.

2. Trkaj prav hitro z levim kazalcem po mizinem robu in riši s stisnjeno pestijo desne roke počasi krog na mizo.

3. Poskus si umivati roke v nasprotni smeri, nego si navaj.

4. Opiši v zraku z iztegnjeno desno nogo krog od leve proti desni, s kazalcem desne roke pa od desne proti levi.

ARABSKE STEVILKE V EVROPI.

Dedaktični ali desetinski sistem (sestav), v katerem danes računamo, izvira iz Srednjega Indija. Od Indov so se ga naučili Arabci, in Mavri, ki so tudi arabskega piemena, so ga prinesli v osmeh stoletju v Evropo. Toča dolgo se ga Evropa ni hotela poprijeti. Skoro do konca srednjega veka so računali po vsej Evropi z okornimi rimskimi številkami. Sele zvezdoslovec Jurij Purbach, rojen leta 1423., je začel uvajati arabske številke in še v večji meri J. Müller, rojen leta 1436. v Königsbergu na Bavarskem. Tema dvema zvezdoslovema gre zaslužna, da je začela pologama vsa Evropa rabiti arabske številke.

RACUNSKA NALOGA.

Vzemi štirištevilčno število, pri katerem so enice manjše kot tisočice. Prištej isto število v obratnem številčnem redu (n. pr. 5342, obratno 2435), odstrij od te vsote diferenco obeh števil. Deli rezultat z 2. Kaj dobisi?

KAKO VPLIVA MRZ NA ZIVALI.

Profesor Raoul Pictet je izpostavil celo vrsto živali umetni, zelo nizki temperaturi. Poizkusili so v splošnem pokazali, da čim nižja je organizacija živali, tem laže prenašajo mrz. Riba, zamrzle v vodi, je lahko ohladil na -8 do -20 stopinj Celzija, tako da se je taka riba razdroblila na kosce, če jo je vrgel ob tla. Ako je pustil, da so se rive polagomo otajale, so zopet oživele in plavale veselo okoli. Tudi žabe so prenesle ohlajenje do -28 stopinj Celzija. Žabja jačeca pa še več: razvila so se celo potem, ako so bila prej ohlajena na -60 stopinj Celzija. Neka kača je preživila ohlajenje na -25 stopinj Celzija, poginila pa je pri -35. Stonože niso poginile niti pri -50 stopinjah, neki vinogradniški polž je vzdržal celo -110 do -120 stopinj Celzija. Če izpostaviš jačecu sviloprejke temperaturi -40 stopinj Celzija, ne izgube svoje razvojne sposobnosti. Največji mrz prenesajo alge in bakterije. Izpostavili so jih več dni najnižji temperaturi -200 stopinj Celzija, pa so še oživele.

KAMELEON.

Kameleon je bil že v najstarejših časih predmet praznovanih izmisljotin. Tako poroča zgodovinar Plinius, ki je umrl pri izbruhu Vezuva leta 79. no Kr., v svojem prirodopisu, da pada kragulji, če slučajno leti nad kameleonom, na tla, češ, da ga potegne kameleon nizdol; kragulji je takoj omamlijen, da ga tudi male ptice lahko razmesarijo. Pripoveduje tudi, da nastane dež in nevihta, če se žgemo njezino glavo s hrastovino vred. Peci levo kameleonovo nogo z osatom na žareči železni plošči, npravi potem iz tega nekako pasteto. Kdo jo nosi v škatlici s seboj, postane neviden. Verjeli pa niso Pliniju tega niti njegovi sodobniki.

vprašujejo, ali je kaj novega... Na širokih terasah se priklanjojo objokane dvorske dame, olitrajoči si oči s prekrasnimi čipkastimi robovi.

V oranžeriji je velik zbor zdravnikov v svečanih oblačilih. Skozi stekla je videti, kako vijajo svoje dolge črne rokave in priklanajo učeno svoje lasulje. Učitelj in konjičnik princem hodita pred vratmi gor in dol in čakata na sklep zdravnikov. Konjični vajenci gredo mimo njih brez pozdrava. Konjičnik kolne kakor Turak, učitelj citira verze iz Horaca. In medtem se tam spodaj, iz konjskih hlevov čuje dolgo otočno rezgetanje. To je princ rjavec, ki so konjički hlapci pozabili nanj in ki prosi žalosten za seno pred praznimi jasi.

In kralj? Kje je Njegovo Veličanstvo. Kralj se je zaklenil, popolnoma sam v sobo na koncu gradu... Kraljem ni prav, če jih vidijo jokati... S kraljico je to druga stvar... Sedeca kraj postelje malega princa, moči s solzami svoj lepi obraz in stoče gladno pred vsemi, prav kakor nadadna ženska.

Mali princ počiva na svojem čipkastein vzlavljanju, bolj bel od blazinic, na katerih leži, z zaprtimi očmi. Mali princ ne spi... Okrene se k svoji materi in, videč da plaka ji reče:

«Gospa kraljica, zakaj jočete? Ali mišlite zares, da moram umrijeti?»

Kraljica hoče odvrniti. Ali ihtenje ji brani govoriti.

BINKOŠTNO JUTRO
ZA NAŠO DECO

Joža Bekš:

Binkoštna

Majhni smo in zapuščeni, neboljšeni, razdrojeni, toda giblja moč je lejka na vse čudo je velika. Sveti Duš za to gorečnost dal bi svojo slavno večnost, dal vse birmo in trakov, dal vse palice školjke — in seveda škole same, ako naše dobre mame in dekleta zala v pečah ne bibe tako bi ljubke in pobožne botrice.

V. Hánek-B.:

Beli miški

1.

V plavžu so utihnili ogromni stroji. Zlatica je začudena gledala velikanske kotle in čepe, ki so se svetili kakor zlato, in negibna kolesa, na katerih so ohlapno viseli močni jermenji. Mrzel mir je plaval po tovarni. Bil je Zlatični god. Zato ji je oče dovolil, da sme obiskati tovarno, ki je bila sedaj mirna in varna. Bagri niso nosili rude, drobilni stroji niso škripali. Toda v tej tišini kakor da se vrača puhanje šumečih par in žalostni vzdih delavcev in delavk, ki jih more vsak hip zgrabitati jermen, kolo, dvigalo. Zlatica je hitela zdaj sem, zdaj tja, se dotikala leskih valjev, odpirala pipe praznih sesalk in se tiho smejala...

Tale nova slika jo je popolnoma omamila. Prehodila je skoro vso tovarno, a še vedela ni, kdaj. Obstala je pri ogromnem rezervoarju, ki je napajal vse kotle; cefa mreža cevi je držala vanj. Sedia je na rob in gledala v čisto vodo, se igrala z roko na površini in dela koobarje. To je bilo sladko brezdelje, igranje otroka, ki ne pozna bolesti in naporov življenja... Zlatica še slutila ni, da ni še teden od tega, kar je utorila v tej vodi neka starka, ki jo je poparilo vroče apno... Ne, tega ni slutila... V tovarno ni smela nikoli, bali so se zanj...

Dve majhni, ljubki beli miški sta capljali z svojo majhno kraljico, kakor bi vedeli, da ne moreta uiti, ker preži tu povsod nevarnost in poguba. Tiko sta tekli ob Zlatičnih nožicah; od časa do časa sta malo zapiskali in zdrsnili po njenih črevčičkih...

Beli miški sta pomoleli svoja smrčka skozi drobne Zlatičine prške in njuni bodljivi, drobni pogledi so se upirali v ubogega dečka.

Zlatica se je zamislila.

V spominu se ji je hipoma ponovila slika, ki jo je že davnno višela. Bila je v mestu, kjer je bila baš božja pot. Na trgu so bile stojnice s slaščicami, z igračkami; v kotonu je stala starka z belimi miškami, ki so vlekle na poziv usodna pisemca...

Kaj ko bi dala pohabljenemu dečku svoji beli miški?

Zlatica ju je pustila.

Kako prijetno je bilo, igrati se v čisti vodi, gledati v njej lasten obraz in spuščati po njej bele koščke parpirja!

Hipoma pa so jo preplašili neki korki, težki in trudni, kakor da nekdo šepa...

Miški sta skakali Zlatici na noge in zopet dol, preplašeni in prestrašeni. Zlatica ju je ujela, ju držala v droben dlani in gledala proti hodniku, kdo prihaja. In glej, bil je malo pohabljenček od cerkve sv. Roka, ki mu je dajala vsako nedeljo srebrn novec.

«Zakaj je prišel? Kaj hoče tu?» se je poiglasno vprašala Zlatica, ki jo je njegov prihod osupnil.

Pohabljenček pa jo je zagledal in jo boječe pozdravil. In sedel je na nasproti rob rezervoarja in začel jocati... Zlatica je stopila k njemu:

«Zakaj jočeš?»

«Kako ne bi jokal? Mamica mi je pred petimi leti tukaj utonila —»

«Tukaj?»

Pohabljenček je jokajše prikimal.

«In iz hišice, kjer sva bila z mamico podnajemnika, me bodo zapoldili, ker ne prberačni toliko, da bi mogel plačati... In težko mi je nedeljo za nedeljo, praznik za praznikom sedeti na cerkvenih stopnicah in nastavljati dlani... o, ko bi mogel vsaj nekaj delati! Ko bi ne bil pohabljenček! —

Beli miški sta pomoleli svoja smrčka skozi drobne Zlatičine prške in njuni bodljivi, drobni pogledi so se upirali v ubogega dečka.

Zlatica se je zamislila.

V spominu se ji je hipoma ponovila slika, ki jo je že davnno višela. Bila je v mestu, kjer je bila baš božja pot. Na trgu so bile stojnice s slaščicami, z igračkami; v kotonu je stala starka z belimi miškami, ki so vlekle na poziv usodna pisemca...

Kaj ko bi dala pohabljenemu dečku svoji beli miški?

«Zopet napaka, Benjamin!» ga je pograljal. «V rokopisu stoji: »samo en zamorec«. Zakaj si izpustil »samo«?»

«Ali zamorec ni človek?» je plašno vprašal dečko.

«Pazi in stavi to, kar je v rokopisu, beseda za besedo, si razumel!» ga je zopet pokaral starejši brat. «Pa to-le tu je tudi nezmisel!» je vzkliknil in mu pomolil papir tik pred oči. «Kaj se pravi strelo ujeti? Kaj si znored?» Dečko se je ves prestrašen zdrznil. Bile so njegove najgloblje misli, ki so se odražale na papirju in strmele vanj. «Boš ti strelo uklepal?» se mu je posmehoval brat.

«Se ne vem, kako naj se to storiti, je zamrmljal dečko.

«In boš tudi težko izvedel,» se je norčeval brat. Misli raje na to, da se kaj poštenega naučiš!»

Benjamin se je ugriznil v ustnice in ničesar odgovoril.

Casnik je bil dotiskan in Benjamin ga je moral raznašati. Ko je tako hodil od hiše do hiše, je srečal skupino veselih dečkov, ki so nosili pisano poslikanega zmaja. Zalesino je gledal Benjamin za njimi. Saj je bil še napol dete in vedno je bila njegova srčna želja, da bi imel takega zmaja. Brat njegovi želji ni hotel ustreči, češ, da je to nepotrebna igrača. «Čas in de-

Pobožala je droben živalč, ju počudila pohabljenčku in mu pojasnila svoj načrt. Pohabljenec je bil prijetno presenečen ter se ji je iskreno zahvaljeval. Zlatica je stekla domov...

Nocoj je imela strašne sanje. Vsak hip se je prehodila, tako je kričala v sranju. Tovarnar in njena soprona sta prebedela vso noč bri otroku; bila sta vsa prestrašena, da je morda zbolela...

II.

Kakor navadno, sta šla v nedeljo ob pol desetih k peti maši oče in mati. Zlatico sta pustila doma, ker sta se bala, da se Jimi ne bi prehodila. Toda hčerkā se ni dala zadržati in na vol poti je prihitala za njima, češ, da ji je že dobro in da pojde v cerkev.

V roki je držala srebrni novec, kakor ga je vselej dala pohabljenčku. «Kaj neki delata beli miški?»

Pohabljenčka ni bila na cerkvenih stanicah. Žalost je obšla Zlatico. Bržkone je šel berači od hiše do hiše in je prodal miški... Le zakaj mu ju je dala? Bili sta tako lepi in ljubki.

Zlatica je pokleplnila ne daleč od oltaria, a danes niso mogla moliti. Belli triški ji nista hoteli iz misli. Kako sta jo novsod sremili, ji jemali sladkor v dlani, kako sta bili prijazni in krotki...

Po cerkvi je odmevalo petje in nato zaključne molitve... Zlatica tega ni opazila. Ljudje so odhajali, Zlatica pa je še vedno klečala, zatopljena v misli. Šele ko se je mati dotaknila njene ramen ter jo pozvala k odhodu, jo je prijela za roko in odhajala.

Pred cerkvijo je stala gruča ljudi. Pohabljenček je stal pred razmajnim stolom, po katerem sta begali beli miški z rdečim paskom okoli vrata, in klical, naj si kupi vsakdo pismec svoje usode, ki ga bo potegnila miška...

Sreča in radost sta žarili iz dečkovič oči. V čepici na kraju stola je imel polno drobiza, toliko, kolikor bi ga ne bil nikoli prberačil.

«Moji miški!» je vzdihnila Zlatica in solze so ji zalihe oči. Oče in mati sta mahoma razumela... Dvignila sta svojega otroka in ga hotela odvesti. Toda Zlatica se ni dala odleteti... Izmužnila se je na tla in hitela k stolu... Belli miški sta jo spoznali in sta zapisali ter dvigali roznati smrček proti njej.

Zlatica ju je božala... potem je napolnila srebrni novec v čepico in hotela oditi...

Ta oči ni mogla odtrgati od igračnih miški.

Ta je ena smuknila skozi dve vrsti listkov, izvlekle cnega ter ga nesla svoji nekdanji mali kraljici...

«Tukaj?»

Pohabljenček je jokajše prikimal.

«In iz hišice, kjer sva bila z mamico podnajemnika, me bodo zapoldili, ker ne prberačni toliko, da bi mogel plačati... In težko mi je nedeljo za nedeljo, praznik za praznikom sedeti na cerkvenih stopnicah in nastavljati dlani... o, ko bi mogel vsaj nekaj delati! Ko bi ne bil pohabljenček! —

Beli miški sta pomoleli svoja smrčka skozi drobne Zlatičine prške in njuni bodljivi, drobni pogledi so se upirali v ubogega dečka.

Zlatica se je zamislila.

V spominu se ji je hipoma ponovila slika, ki jo je že davnno višela. Bila je v mestu, kjer je bila baš božja pot. Na trgu so bile stojnice s slaščicami, z igračkami; v kotonu je stala starka z belimi miškami, ki so vlekle na poziv usodna pisemca...

Kaj ko bi dala pohabljenemu dečku svoji beli miški?

«Zopet napaka, Benjamin!» ga je pograljal. «V rokopisu stoji: »samo en zamorec«. Zakaj si izpustil »samo«?»

Baron Bahač na južnem tečaju

Sala. — Po Vyskočilu pri poveduje B. C.

Baron Bahač je baš obhajal svojo sedmedesetletnico, ko se je raznesla brzjavna vest, da je Norvežan Amundsen dosegel južni tečaj.

Gospoda, zbrana v gradu barona Bahača, se je pripravljala, da napiše svojemu spoštovanemu gostitelju, ko je prinesel poseben sel tudi sem to poročilo.

«Gospod baron, dovoljujem si ozniti, da je dosežen južni tečaj!» je poročal posel jasemu gospodu svetovno novico.

Baron pa mu je odgovoril, da so se vsi začudili:

«E! Mar je to kaj novega? Pri vratovem kopitu, to že davno vem!»

«Kako je to mogoče?» se je predrazil ugovarjati sel, «saj je šele pred eno uro...»

Ni dogovoril, kajti plemeniti gošči ga je prekinil z besedami:

«No... seveda... Mogoče, da je bila ta vest za ves svet novica, mene pa ni mogla presenetiti!»

«Zakaj ne? Zakaj ne?» so izpraševali od vseh strani.

Baron Bahač je zvišal svoj glas in rekel:

«Zakaj? Zato, ker sem bil jaz tam že pred dvajsetimi leti.»

«Vi, gospod baron? Pripovedujte, kako je to bilo!» se je oglasil najstarejši v družbi.

«Da... Pripovedujte!» so prosili vse.

«Prav rad,» je odgovoril baron, pošteno namočil grlo in začel pripovedovati:

«Prijatelji, vse veste, da sem že marsikaj čudovitega doživel na svojih potovanjih po svetu. Zato se ne boste čudili, da so se moje podjetne oči neštetokrat obračale tudi proti južnemu tečaju, ki me je tako mikal zaradi svoje nedostopnosti. Toda ni bilo vendarle mogoče naravniti se kar tako tja in mimo je celo leto, preden sem pripravil vse potrebno za to potovanje. Predvsem sem moral izvežati dvanajst severnih medvedov, ki naj bi vlekli moje sani, potem sem si sestavil posebno puško, ki je nesla strašno daleč in ki je imela ogromen kaliber, in slednjem sem si skoval še najvažnejši pripomoček — železno kopje z močno vrvjo, sesukanico iz žic. »Cemu pa to?» je vprašal neki neškrpež.

«Tako! vam povem!» je odgovoril baron Bahač in nadaljeval:

«Premišljeval sem namreč to-le: Zemlja se vrta okoli trdne osi. Ce se mi posreči, da izstrelim s svojo puško kopje, na katerem je bil pritrjen en konec železne vrv, prav v sredo te osi... potem je doseženo vse. In res, moji računi me niso prevarali.

Po dolgem potovanju, na katerem so moji medvedje vršili imenito svojo službo, sem zagledal v daljavi močno zemeljsko os — in cilj mojega potovanja... južni tečaj.

Prav nič se nisem obotavljjal; nameril sem ruško in izstrelil ogromno konje v tisto smer.

Po bliskovitem letu, ki je trajal skoro eno uro, se je zapicilo kopje z enim koncem vrvi (kakor sem se prepričal s svojim izpopolnjenim daljnogledom) trdno v zemeljsko os.

Brez sem pritrdil svoje sani na drugi konec vrvi in zdrsnil sem po zasneženem pobočju južne polkroglice. Zaradi naravnega gibanja zemlje se je naviala moja vrv okrog zemeljske osi, bila je vedno krajša ter me je priblijevala mojemu cilju.

Po neznansko hitri vožnji sem dosegel slednjici južni tečaj in, ker sem se bal, da pride prepozno k svojemu dobremu prijatelju O. na večerjo,

«Ne jokajte vendar, gospa kraljica; pozabljate, da sem princ in da princi ne morejo kar tako umreti...»

Kraljica stoče še bolj in malega princa začne obhajati strah.

«Alo! kliče, »jaz nočem, da pride smrt po mene, jaz ji bom že pokazal, če se mi približa... Naj pride precej širideset grenadirjev, da zastražijo mojo postelj!... Naj sto topov stoji noč in dan pripravljenih pod mojimi okni!... In gorie smrti, če se predrne priti mi blizu!...»

Da potolaži kraljevskega sinčka, da kraljica znamenje. V tistem lipu se začujojo težki topovi, ki drdrajo na dvorišče in širideset grenadirjev z meči v rokah, se postavi v sobi okoli in okoli. Stari veterani so to s svimi muščanci. Mali princ tleskne z rokami, ko jih zagleda. Spozna enega in ga pokliče:

«Loren! Loren!»

Veteran napravi korak proti po-steli:

«Rad te imam, moj stari Loren... Pokaži mi malo twovo veliko sabljo... Ce me bo smrt hotela vzeti, jo zaudeš, kajne?»

Loren odvrne:

«Zabodem jo, Visočanstvo...»

In dve veliki solzi zdrkneta čez njegova rjava lica.

Tistem lipu se približa dvorni kaplan malemu princu in mu govori daleč časa s tihim glasom kazoč mu

sem pritrdil tu na kopje samo svoj baronski robeč ter sem dospel na isti način kakor te tečaju, zoper odtod še baš pravočasno, da sem se mogel še preboleči v salonsko obliko.»

Baron je končal med navdušenim ploskanjem vseh navzočih. Vse je očaralo njegovo pripovedovanje. Eden si je dovolil majhno vprašanje:

«Pa zakaj niste, gospod baron, če smen vprašati, ničesar objavili o svojem zanimivem odkritiju?»

«Zakaj? Radovednež!» je odgovoril smehljaje se gospod baron. «Ker mi je prirojena skromnost in ta mi ne dovoljuje, da bi se bahal!»

Jež

Vsako noč sem slišal pri stranki, ki stanuje nad nami, neko takljanje ali kegljanje in nisem si mogel razložiti, kdo bi se mogel cele noči tako igrali, ko je vendar vsak človek potreben spanja. Vprašal sem torej — in čuj, povedali so mi, da je to jež. Ta živalca hodi namreč ponoči na lov in na izprehod, a ne tako tiho kakor mačka, ampak s precejšnjim hrupom.

Zanimivo je imeti ježa ali pa tudi več takih živalic v stanovanju, ako ne motiš s tem drugih sostenovalcev.

«Zakaj? Zato, ker sem bil jaz tam že pred dvajsetimi leti.»

«Vi, gospod baron? Pripovedujte, kako je to bilo!» se je oglasil najstarejši v družbi.

«Da... Pripovedujte!» so prosili vse.

«Prav rad,» je odgovoril baron, pošteno namočil grlo in začel pripovedovati:

«Prijatelji, vse veste, da sem že marsikaj čudovitega doživel na svojih potovanjih po svetu. Zato se ne boste čudili, da so se moje podjetne oči neštetokrat obračale tudi proti južnemu tečaju, ki me je tako mikal zaradi svoje nedostopnosti. Toda ni bilo vendarle mogoče naravniti se kar tako tja in mimo je celo leto, preden sem pripravil vse potrebno za to potovanje. Predvsem sem moral izvežati dvanajst severnih medvedov, ki naj bi vlekli moje sani, potem sem si sestavil posebno puško, ki je nesla strašno daleč in ki je imela ogromen kaliber, in slednjem sem si skoval še najvažnejši pripomoček — železno kopje z močno vrvjo, sesukanico iz žic. »Cemu pa to?» je vprašal neškrpež.

«Tako! vam povem!» je odgovoril baron Bahač in nadaljeval:

«Premišljeval sem namreč to-le: Zemlja se vrta okoli trdne osi. Ce se mi posreči, da izstrelim s svojo puško kopje, na katerem je bil pritrjen en konec železne vrv, prav v sredo te osi... potem je doseženo vse. In res, moji računi me niso prevarali.

Po dolgem potovanju, na katerem so moji medvedje vršili imenito svojo službo, sem zagledal v daljavi močno zemeljsko os — in cilj mojega potovanja... južni tečaj.

Prav nič se nisem obotavljjal; nameril sem ruško in izstrelil ogromno konje v tisto smer.

Po bliskovitem letu, ki je trajal skoro eno uro, se je zapicilo kopje z enim koncem vrvi (kakor sem se prepričal s svojim izpopolnjenim daljnogledom) trdno v zemeljsko os.

Brez sem pritrdil svoje sani na drugi konec vrvi in zdrsnil sem po zasneženem pobočju južne polkroglice. Zaradi naravnega gibanja zemlje se je naviala moja vrv okrog zemeljske osi, bila je vedno krajša ter me je priblijevala mojemu cilju.

Po neznansko hitri vožnji sem dosegel slednjici južni tečaj in, ker sem se bal, da pride prepozno k svojemu dobremu prijatelju O. na večerjo,

«Ne jokajte vendar, gospa kraljica; pozabljate, da sem princ in da princi ne morejo kar tako umreti...»

Kraljica stoče še bolj in malega princa začne obhajati strah.

«Alo! kliče, »jaz nočem, da pride smrt po mene, jaz ji bom že pokazal, če se mi približa... Naj pride precej širideset grenadirjev, da zastražijo mojo postelj!... Naj sto topov stoji noč in dan pripravljenih pod mojimi okni!... In gorie smrti, če se predrne priti mi blizu!...»

Da potolaži kraljevskega sinčka, da kraljica znamenje. V tistem lipu se začujojo težki topovi, ki drdrajo na dvorišče in širideset grenadirjev z meči v rokah, se postavi v sobi okoli in okoli. Stari veterani so to s svimi muščanci. Mali princ tleskne z rokami, ko jih zagleda. Spozna enega in ga pokliče:

«Loren! Loren!»

Veteran napravi korak proti po-steli:

«Rad te imam, moj stari Loren... Pokaži mi malo twovo veliko sabljo... Ce me bo smrt hotela vzeti, jo zaudeš, kajne?»

Loren odvrne:

«Zabodem jo, Visočanstvo...»

In dve veliki solzi zdrkneta čez njegova rjava lica.

Tistem lipu se približa dvorni kaplan malemu princu in mu govori daleč časa s tihim glasom kazoč mu

Slavec

Ptiče so simbol svobode, vedrosti in se vesele svojega življenja. To nam dokazujo s svojim petjem. Ptičev je mnogo vrst, a vseh skupaj brojimo okoli dva tisoč vrst. Med pevkami stoji slavec na višku napram vsem drugim in to ptico pevko naš narod najbolj ljubi. V krajih, kjer slavec živi, je narodu tako priljubljen, da si prebivalci ne morejo misliti pomla-di brez slavevega petja.

Slavec poje na prostem, to je ne v jetnjištvu, le deset tednov, v kletki pa baš toliko mesecov. Ta priljubljen pevec prihaja vsako pomerl v oni kraj, katerega je na jesen zapustil. Gnezdi v gostem grmovju, v listnatih gozdih in v logih blizu vode. Gnezdo naredi iz listja in bilki blizu tal. Hrano išče med listjem; prav rad ima črve, gosenice in sploh poleti jagode. Samica zanesi širi do šest zelenkastosivih jajec. V prvi polovici meseca aprila pride k nam iz Afrike ali Azije in ostane pri nas, dokler se lahko preživila. Navadno odhaja od nas že v avgustu.

Slavevo petje je očarajoče. On poje najbolj ob mraku do pozno v noč. Le malo časa utihne in na vse zgodaj se zoper oglesi. Samica ne poje; ona valjajčka in med valenjem jo samec kratkočasi s svojim krasnim petjem.

Slavec ima menda v narodu svoje ime od glagola slaviti. Ker je naša najslavnejša ptica pevka, so mu dali Slovenci ime slavec. Slavec je ljubljene pesnikov. Luther ga je počastil s pesmijo:

*Die beste Zeit im Jahr ist mein,
da singen alle Vöglein,
voran die liebe Nachtigall
macht alles fröhlich überall.
sie ist die rechte Sängerin,
der Musika ein' Meisterin.*

Slovenci ljubljajo slaveca, kralja pličev pevcev in imenujejo po njem tudi nekatere pevska društva. Temu se ni čuditi, kajti slavec se je vsem narodom priskupil s svojim lepim in milim petjem. Negujmo tedaj petje, a slaveca, najboljšega pevca, čuvajmo vsakega zla. To slavec gotovo zaslubi, ker je človeku prijatelj. Priskuplja se mu z lepim petjem, ki ga tolaži, ko ga obhajajo skrbi in težave ter mu vira-

A. L.

Kanarček

Kdo ne bi ljubil te drobne, mile živalice! Ni ga otroka, ki bi ne bil takoj za nakup kanarčka. Toda ni dovolj, če kupiš kanarčka, kletko, krmo — ako hočeš, da bo kanarček vesel in zdrav, se moraš tudi nekoliko truditi, kajti samo plevel raste bujno sam od sebe, se drugo v naravi potrebuje negovanja.

Kanarček živi divje na Kanarskih otokih; divji kanarček pride redko kdaj v trgovino. V Nemčiji imajo udomačenega kanarčka nekako od leta 1650. Znana je reja kanardov v Harzu, zlasti v okraju Sankt Andreasberg. Razen pri Nemcih je bil kanarček posebno priljubljen pri Nizozemcih in Anglezih, ki so vzgojili razne pasme kanarčkov. Glavna barva divjega kanarčka je zelena, pri udomačenem pa prevladuje rumena.

Zapomni si, da velike toplopne izpremembne kanarčke zelo škodujejo, zlasti preprih v sobi. Zato pozor pri zračenju! Tudi na krmo moraš paziti. Po mestih se dobi že namešana ptičja zoba; same konoplje niso dobra krma, ampak namešati moraš več semen, zlasti tudi olušenega ovsja. Daj mu venski košček prepečenca in jajca, nikoli pa drugega peciva ali sladkorja. Ne pozabi mu dati vsak dan malo zelenjave, posebno salate!

Važna je kletka. Najboljše so kletke iz pocinjene žice, ki so štiriorigate in zgoraj zaokrožene. Stolpičaste kletke niso primerne. Kletko je treba včasih prekuhati. Najprimernejša je kletka, ki je 40 cm dolga in 30 cm široka.

V kletki mora biti posodica za vodo, precej velika, da se lahko koplige, posodica za krmo in pa vsaj tri preklince, da more kanarček sedeti in skakati. Snaga je prvi pogoj, da ptiček uspeva. Ako opazis mrčes, moraš rabiti mrčni prašek. Kanarček živi do dvajset let, zato je prav, da skrbиш zanj, da ne pogine prezgodaj.

SALJIVA VRAŠANJA.

1. Zakaj nožro bele ovce več kot črne? (Ker je belih več kot črnih.)

2. Če imaš vrečo pšenice, kako boš napolnil drugo vrečo z isto vsebino. Sledi: (Prvo vrečo)

3. Kakšne harve je travu, če je s njenom pokrita? (Zelene.)

4. Kdaj je konec človeških dni? (22. julija, kjer takrat se začneta pasi dnevi.)

Jugoslovani na italijanski fronti

Med svojimi odrezki sem našel te dni pod zgornjim naslovom v milanskem listu "Il Secolo" z dne 25. junija 1919. priobčeno pismo znanega italijanskega pisatelja Ugona Ojetta. Ker vsebuje to pismo dragocen material k zgodovini naše osvoboditve, Vam ga posiljam v doslovнем prevodu, ki se glasi:

"Gospod ravnatelj! Citam zdaj v "Secolo" od dne 19. t. m., da so se s propagando za ustanovitev Jugoslovenskih dobrovoljskih čet na naši fronti pečali po nalogu poveljstva kapitan Ottavio Dinale, Ugo Ojetti in Umberto Zanotti-Bianco.

Ni točno. Za propagando med sovražnikom je bil v aprili 1918. ustanovljen pri vrhovnem poveljstvu urad, ki sem ga vodil jaz do dneva, ko je bilo podpisano premirje in je dosledno urad bil razpuščen. Dragocena in neutrudna moja storitvenka pri tem delu sta bila poročnik Giuseppe Donati in poročnik Umberto Zanotti-Bianco.

Tako zvane "približevalne" čete so bile češke, poljske, rumunske, jugoslovenske in rutenske. Vsak poizvedovalni urad pri armadi (ali urad J. T. O.: Ufficio Informationi Truppe Operanti) jih je ustanavljal s privoljenjem in po predpisih rekrutiranja, danih od vrhovnega poveljstva; uporabljal pa jih je po svoji prosti volji, kadar so nanesle prilike in z ozirom na narodnost zavračali čete, ki so mu stale nasproti. Jugoslovenski četi, podrejeni 8. armadi je polkovnik Dupont, načelnik uradu J. T. O. te armade, postavil na čelo kapitana in tovarnika Ottavia Dinale. Mešati te čete, več ali manj koristne in številne, z vojujočimi se edinicami, ki so bile redno sestavljene, je danes bolj nego kdaj politično nevarno. N. pr. češke približevalne čete so ostale na razpolago uradu J. T. O. tudi potem, ko se je sestavila divizija in pozneje armadni kor češkoslovenski diviziji in kor, ki so bile edine vojujoče se edinice, redne oficiele in politično neodvisne, sestavljene na naši fronti z dobrovoljci, ki so izšli iz narodov tedaj tlačenih od avstro-ogrskega cesarstva in sedaj osvobojenih po naši zmagi.

Ena rumunska in ena poljska legija sta se pravkar sestavljali, prva pri Rimu, druga pri Capui, ko je italijanska armada razbila in premagala avstro-ogrsko vojsko. Krivda v zamudi ni bila vsa na strani Rumunov in Poljakov. Jugoslovenska

legija se ni mogla nikoli sestaviti zavoljo zunanjega vprašanja — prisega srbskemu kralju. Gospod Ante Trumbić in njegov delegati pri mojem uradu, dr. Jambrišak (Hrvat), poročnik Kujundžić (Bosanci) in poročnik Lasić (Slovenec), so bili vedno iskreno in aktivno naklonjeni ustanovitvi te legije, ali pod pogojem, da dovoljno legijarjem ono prisego. Minister zunanjih poslov je bil vedno nasporen legiji in prisegi, tudi potem, ko so jugoslovenski delegati sprejeli predlog, ki sem ga stavljal jaz takoj, ko sem prezel vodstvo propagande med sovražnikom, da se namreč izključijo od rekrutiranja Jugoslovenov, rojenih v deželah, ki jih je londonski pakt odzkal Italiji, predlog, ki sta ga tudi Orlando in Bissolati takoj sprejela.

Bissolati je skušal v septembra 1918. prepričati srbskega ministra in g. Trumbića ter njegove zastopnike v Rimu, gospoda Trinajstiča in Gazzarija, da bi dovolili jugoslovenskim legijarjem prisegi zvestobo jugoslovenskemu narodu, mesto srbskemu kralju. Bilo je že prekasno. Duhevi so bili tedaj že razdraženi in nezupni. Ne Srb, ne Slovenec niso pristali na to.

"Secolo" govori tudi o kapitanu Rifku, dezerterju avstrijske vojske, ki je predlagal 4. armadi in pripravil načrt ne težavnega zavzetja Trentina v septembri 1917. Gre tu za tiskovni pogrešek. Stvar se tiče tedanjega poročnika Pivkota, Slovenca, profesorja na gimnaziji v Mariboru in Stajerskem: najvišji in najčisteji vgrad sovražnika proti Avstriji in Iubezni do Italije, kar sem jih jas med Slovani srečal v 4. letih vojne. Prišel je prostovoljno v naše vrste na fronti 1. armade leta 1916. Polkovnik alpinov, Tullio Marchetti, Trentinec, je bil (če se ne motim, je še sedaj) načelnik poizvedovalnega uradu tiste armade. On in kapitan Finci, zdaj poljupolkovnik — dva človeka, ki so bosta prikazala v prvi vrsti med onimi, ki so pripravljali zmago, ko se bo pista prva zgodovina naše vojske, brez retoričnih poletov in brez manjje samoučitja — sta dva sta spoznali Pivkov vzvilen duh, visoko inteligenco, gibko zmožnost organizacije, radovoljno samozatajevanje ter njegovih tih pogum. In pomagala sta mu z vso močjo urediti prve vode, prve čete, prvi bataljon češkoslovenski. Leta septembra in oktobra 1918. je bil Pivkot — tedaj

kapitanu, zaupan težavnji posel, da poizkusiti sestaviti — približevalne jugoslovenske čete med onimi Jugoslovani (in ni jih bilo male), ki so bili bolj vneti in so manj uganjali politiko, želeč, da nam pomagajo zlomiti in zrušiti Avstrijo, še predno zenejo razpravljati o bodočem kraljestvu ali republiki jugoslovenski in njenih točnih mejah. Med njimi in na fronti IV. in ne VIII. armade, sta bila 2 mrtva, če se ne motim, in nekaj ranjenih (polkovnik Vigevano, načelnik urada I. T. O. tiste armade, pove lahko natančno, kolikor jih je bilo). Mrtvi in ranjeni, s katerimi se gosp. Trumbić in jugoslovenska delegacija v Parizu ne more ponosati. Kajti tisti redki dobrovoljci so šli na fronto kljub neprestanim prepovedim in grožnjem svojega narodnega odbora.

No vem, kaj je rekla ali storila češkoslovenska republika, da se zahvali kapitani Pivku. Ali (ponavdaj beseda generala Stefanika) je malo apostolev češke misli zasledil danes po pravici toliko priznanje "za naroda, kolikor Slovenec Pivko.

Načrt "nikakor težavnega zavzetja Trentina v september 1917." ni bil predložen IV. ampiak I. armadi. In ga je proučil v vseh podrobnostih polkovnik Finci. Ta načrt ni več tajnost za nikogar, seveda tako ne morda za raztreseno italijansko javnost, kajti spomladi leta 1918. se jo je govorilo o tem z drgetajočo grozo v dunajskem parlamentu po neki interpelaciji nemških nacionalcev. In listi so poročali in komentirali odgovore ministra deželne obrambe in poročila generala Conrada, v katerem se priznava, da će bi se italijanska akcija razvila v celoti, bi huelka nepregledno posledice ("Reichspost" 4. maja, "Neue Freie Presse" 7. maja 1918). Kaj se je zgodilo z njim, ki je s svojim neumnim ponosom in svojo nezmožnostjo zakrivil, da se je akcija ponesrečila? Govori se, da se je uvedla prisilka. Zakaj se že vedno drži tajne? Kdor ve, ne bo nikoli pozabil te resnice: Kobaridškega poraza bi nikoli ne bilo, ker bi prišlo en mesec prej v Carzau do avstrijskega poloma, skozi bi bil v noč med 18. in 19. septembrom 1917 izvršen načrt polkovnika Fincija z intellektom, disciplino, s programom in zavajem, s katerim je bil pripravljen. In če preiskava ne bo objavljena, bo tisi, ki ve, govoril vprimeren trenutku.

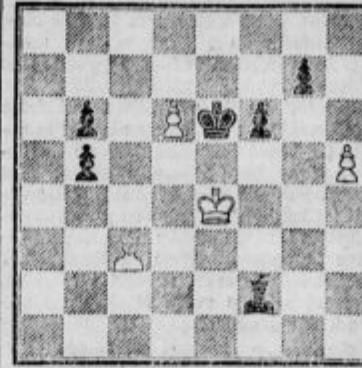
Z odličnim poštovanjem g. ravnatelj

Ugo Ojetti.

Firenze, dne 22. junija 1919.

Šah

KONČNI STUDIJ.

Beli: K e4; L c3; Kmeta: d6, h5 (4); Crni: K e6, L f2; Kmetje: b5, b6, f6, g7 (6).

Crke a-h od leve na desno, številke 1-8 od spodaj navzgor.

Beli ima potezo in napravi remis.

SPANSKA PARTIJA.

Igrana na glavnem turnirju A v Koburgu 1904.

Beli: Johner. — Črn: M. Vidmar.

1. e2 — e4	e7 — e5
2. Sg1 — f3	Sb8 — c6
3. Lf1 — b5	Sg8 — f6
4. Sb1 — c3	Lf8 — b4
5. d2 — d3	d7 — d6
6. 0 — 0	0 — 0
7. h2 — h3	Lb4 — c3
8. b2 — c3	Se6 — e7
9. Lb5 — a4	Se7 — g6
10. Tf1 — e1	c7 — e6
11. c3 — c4	Sf6 — h5!
12. e2 — e3	Sh5 — f4
13. d3 — d4	Dd8 — e7
14. Lc1 — a3?	De7 — d7!
15. d4 — e5	Si4 — g2!?
16. Sf3 — g5	Sg2 — e1:
17. Dd1 — h5	h7 — h6
18. e5 — e6	Se1 — f3 +!
19. Dh5 — f3	f7 — e6:
20. Df3 — g3	Sg6 — f4

Beli se vda.

O p o m b e.

1.) Ni dobro radi 5.... Se6 — d4?

2.) Boljše bi bilo 7, Se2.

3.) Boljše 9, Te1 in 10, d8.

4.) Boljše bi bilo 11, Lb3.

5.) 12. Se5? ne gre radi 12.... de13, Dh5, Da5 in črna dama ima napadenbenem Te1 in La4.

6.) Beli ne vidi preteče Žrtve konja.

7.) Prifetek brillantno izvedenega končnega napada.

8.) Ce vzame beli 16. Kg2; bi sledilo Dh3+ in nato Sm.

1019a

OB LEKE
OB — na —
OB ROKE
so dobe: Mostni trg 5
OB ERNATOVIC

JUGOSLOVANSKO

ZAGREB

GANZ
DRAŠKOVICEVA
ULICA BR. 27
TELEFON 15-87

*
BRZOJAVI:
GANZ

Glavna zastupstva za kraljevinu SHS.

GANZ & KOMP. — DANUBIUS

Maschinen-, Waggon- und Schiffbau-Aktiengesellschaft

Ganz'sche Elektrizitäts-Aktiengesellschaft

Leobersdorfer Maschinenfabriks - Aktiengesellschaft

PROIZVODI:

vagoni · sestavni delovi vagona · točkovi za železnicne · vagoneti i materijal za uskotračne industrijske železnice i rudokope · benzinske i električne lokomotive · brodori · dizalice · elevatori teretni automobili · mostovi železne konstrukcije · Diesel-motori · motori za benzin i plin · veliki plinski motori · mlinski valci · turbine za vodo · centrifugalne i turbinske pumpe · strojevi za ciglane · drobilice · parni kotlovi · rezervoari · železnički gorivi ustroj i sigurnostni uređaji · strojevi za brodove · metalni, železni i čelični odlijevci i t. d.

Električni generatori za ste vrti struje · elektro-motorji · turbogeneratori · transformatori · brojila · aparati za ukapanje struje · elektro-lokomotive · tramway i t. d.

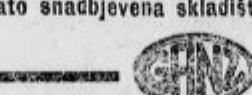
Projektiranje i gradnja hidroelektričnih i kloričnih centrala.

Dobavljamo uređaje za kompletne ciglane, tvorilice za gips i cement, te za brikeliranje pilote in drugih materijala.

Ekonomiziranje pogona parnih kotlova (sa uredajima patentiranih Babcock polupilinskih stepenastih roštilja).

Tehničke savjete i na zahtjev posjet specijalnih inženjera besplatni.

Velika bogato snadjevena skladišta u Zagrebu i Beogradu. 699/a

Zavod za snaženje oken in parketov

Viktor Trapetor, Ljubljana, Mostni trg 3

Izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela.

"Pri nizki ceni" "Pri nizki ceni"

Ignac Zargi

Sv. Petra cesta št. 3

znižane cene
nudi cenjenim odjemalcem po globoko znižanih cenah razno damsko, moško in otroško perilo, najnovejše bluze, damske oblike, perline, od 140 Din naprej, razne nogavice v vseh barvah, avlene flor nogavice za dame od 38 Din naprej, dalje velika izbera za gospode in otroke, avlene in pletené samovezujuče itd. itd. 2629a

Matek & Schein, Ljubljana, Cukulinova ul.

nudi po najnižjih cenah razno perilo za dame in gospode, nogavice, naramnice, kravate, etamine bluze, ročno vezane, in drugo galanterijsko in modno blago. — Bluze stamin, ročno vezane, na veliko. — Trgovcem na željo se posiljajo vzorce. 2831/a

Pile in rašple (Turpije)

novi, najboljši kakovosti, vsekovrstne, vsaka posem zajamčena. 1024-a

Prevzamemo tudi stare pile, da jih na novo nasekamo. Izvršitev v najkrajšem času, jamstvo za prvočasno delo, cena zmerne!

Brata Koleno, tovarna za pile in parna brusilnica v Mirni na Dolenjskem.

Les Parfums 2796/a

"LA FLEUR DE FRANCE", E. MALHAPE

si šteje v prijetno čast, vabiti slavočno občinstvo, da počasti s strojno poznavnostjo

razstavo luksusnih vaporizatorjev

ki bo otvorenja v dnebi 7., 8. in 9. junija 1924 od 10. do 12. ure

dopolnito in od 15. do 17. ure popoldne v njegovem laboratoriju za

parfume v Ljubljani, Šubičeva ulica 3, na dvorišču. Vstop prost.

Najbolje in najceneje kupite moško perilo vseh vrst pri

A. Ražem Co., Ljubljana, Žabjak št. 3

Samo na veliko.

785-a Gospode trgovce prosimo za poset.

"VESNA" POHLIN & DRUGOVI
KAMNIK (Slovenija)

tvornica vlasnic, rincic, klijukic za črevlje in kovinastih gumbov

Centrala: Ljub

polovi
use
muhe.

2837-a

Kraljestvo mode

Dolgi ali kratki lasje

Iz Pariza poročajo v Berlin, da razburja ženstvo vprašanje: dolgi ali kratki lasje? Prelivajo se potoki črnila v bojni, ki je nastala med pristašicami in pričasti kratkih in nasprotinikov in nasprotnicami, ki so za dolge ženske lase. Po večini logiki mode je bilo gotovo, da zmagajo končno dolgi lasje, ker so zopet nekaj novega, nekaj, cesar nima vsaka, in nekaj, kar bo zato zelo draga in torej nekaj, cesar si ne bi mogla privoščiti že prav vsaka. Pariški specialisti trdijo, da so bili kratki lasje bojna napoved vsemu zastareemu in znaku nove dobe, v kateri vlada novi, mladi rod. V gledališčih in v slovstvu, v novinah, sportu in politiki je prišla po prevratu do veljave mladost. Vse staro se je umaknilo. Zato je postala mladost geslo tudi v ženski modi. Simbol mladosti pa je bil damam tudi »deška glava«, kakršno je imela večno mlada in lepa Ninon de Lenclos, klasična umetnica ljubezni. Toda kratke, gladko česane lase so ženske kmalu začele stilizirati, nato kodrati in končno okoli ušes kupičiti. Vrnili se je stari »chignon«. Prodani lasje se kujujojo nazaj, kajti »chignon« mora biti iz istih las ali vsaj iste barve las. Frierji torej izvrstno služijo. Ker pa so nastali naenkrat širokokrajni klobuki zopet modni, postajajo dolgi lasje potrebeni. Dame si »puščajo lase rasti«. Vrača se še nedavna zastarelost kot novost. Nekatere dame smatrajo kodre, ki pokrivajo uše, tudi že za staromodne. In nosijo uše nezakrita. Seveda le take, ki imajo majhna, lepo oblikovana ušesa. V njih pa nosijo uhane z dolgimi, ozkimi obeski. Kratke lase bodo nosile kmalu le še najmlajše, ali vsaj zates mlade ženske. Tako postanejo dolgi, bujni, gosti ženski lasje, baje zopet era največjih mikrov za — moške. Saj zanira moške, hoče biti ženska vedno le za veden drugačna dražestva.

LONDONSKA VECERNA TOALETA
Prevlaka je iz najfinije, prozorne tkanine; vlečka mala in ozka.

Perilo v starih časih in danes

Pazlka med antično in moderno oblico je tudi v tem, da so v antični dobi ljudje nosili samo perilo, a v moderni dobi imamo poleg perila tudi zgornjo oblico.

Danes bi se nedvomno zelo težko privadili antičnim žegam. V očeh svojega komornika bi kralj v spodnjicah rotovo izgubil vso svoje dostenjanstvo. Mnogo zakonov bi ne bilo nikoli sklenjenih, ako bi mladenke svoja elegantna zaročenice videli na ulici naenkrat v spodnjem oblikovanju.

Toda Cicero je predseloval v nočni srajci sejam rimskega sonata in Antonius je vedno štel s Kleopatro v pižami.

Zivljenje je bilo takrat pač mnogo enostavnije. V rokoko dobi se je smatrala nočna spodnica za nekaj nemoralno. Sloviti Casanova se je nekoč vozil iz Marsilla v Pariz. Med potomo se je seznanil z mladenko, ki je potovala s svojim filistejskim očetom.

Po nesreči se je počasni voz prevrnil in ob tej priliki je on opazil, da je ta mladenka zelo nemoralna — ker nosi spodnjo hlačico. Cassanova je to zelo razgotogilo. Napravil ji je moralno pridigo, ki je končala s tem, da je postal dekle njegova — ljubica.

To stališče srednjeveških ljudi načram perilo je popolnoma umiljivo, tako upoštevamo dejstvo, da so se ljudje tedaj prav redko kopali. To je bil rezultat takratnega verskega naziranja, ki ni priznavalo čistoto in rege za telo. Še danes na lahko onačimo.

da imajo posebno nekulturni vjudje veliko mržnjo do perila.

Pod pojmom oblike si danes ne predstavljamo perila. Skoraj bi lahko trdili, da se tudi mi zopet vračamo v antične dobe. Gospodje hodijo ob vremih dnevin v sami srajci, ki so prav sljede ženskim bluzam. Ako se bo ta moda ukoreninila, bodo tudi naši parlamentari, kot nekod rimski, zborovali v samih srajcah. Interesantno bi bilo videti Stipe Radič na čelu ministrovne človečanske republike — v spodnjih blačah in srajcu!

Letni ženski klobuki

Kadar se približajo hinkosti, se pojavijo široki letni ženski klobuki, ki delajo obrazom senco. Zarjavel ženski obraz se mora braniti peg in madežev,

ki jih primaša solnčna žega. Tudi okrasenje je lažo pri širokokrajnem klobuku, ker dovoljuje svobodnejšo fantazijo in več individualnega okusa. Zlasti kombinacija bele in črne boje je zopet modna.

Sicer pa mora barva klobuka po možnosti harmonizirati z barvo oblike. »Panama« in »Charlotte« se vračata; zlasti po kopaliških in na deželi. Z različnimi trakovi, ki se menjavajo, se jima daje harmonična skladnost s toaletami. Tako zaledi isti klobuk z raznimi trakovi in pentijami za več klobukov. Uporabljajo se tudi umetne cvetke, vejlce, listi itd. Vidijo se že ogromni florentinci s črnim baržunastimi pentijami, crêpe-georgette, črno podložena in s pestrobojno pentijo, batistni zvončki v vezeninami il zelenimi svilenimi trakovi, panama s črnim ripsnim trakom, tulasti klobuki s traki iz morene in cvetkami itd., vse lahko in zrcano.

Kulturni pregled

,Pikova dama«

Po Puškinovi noveli spisal M. Čajkovskij, uglasil Peter Ilijic Čajkovskij.

Po večletni pavzi uprizori ljubljansko gledališče v pondeljek zopet slovito in priljubljeno opero »Pikova dama«. Nje kratka vsebina je:

1. dejanje: Na vrtu Herman, Tomšek, Čekalinski in Surin se razgovarjajo o kvartanju in poslednjem večeru. Vsi so strastni kvartaši, le Herman se ne dotakne kvarne. Zajubil se je v neznan dekle. Tu pride knez Jeleckij in pove, da je pravkar zaročil z Lizo, vnučnikom stare grofice, ki je nekdaj zakvartala vse svoje imetje, a ga potem po čudni sreči kvartami zopet dobila. Govori se, da ji je neki grof povedal tajno sredstvo, tri kvarne, s katerimi se vedno dobiva. Tajno sredstvo je grofica plačala s svojo častjo. Od tedaj je pravijo Pikova dama.

Herman zve, da je Liza, ki se je zarobil z Jeleckim, baš ljubljena neznanka. Ker je reven, hoče pridobiti bogastvo in svedeti pri stari grofici srečnosne tri karte.

2. dejanje: Na zabavnem večeru se Liza in Herman dogovorjata za sestanek v groficihi. Liza mu dà ključ, ker meni, da babice ne bo doma. Herman pa hoče priti k Lizi le z namenom, da iztrga grofici njen tajnost treh kart, da obogati in nato odvede Lizo.

3. dejanje: Spalnica stare grofice. Herman je pravkar dospel preko vrta v hišo in hoče v Lizino sobo. Tu se pojavi nezadoma stara grofica. Herman zahteva, naj mu pove tajno treh kart; grofica hoče poklicati na pomoč. Herman ji zagrozi z revolverjem, a grofica iz strahu zadene kap. Tedaj priči Liza. Ker misli, da je bilo Hermanu le za bogastvo, ne pa zanje, ga z ogroženjem odslovi.

4. dejanje: V vojašnici. Herman je uničen, duševno bolan. Pričakuje se mu mrtvi grofici, ki mu ukazuje vzeti kompromitirano Lizo in mu pove celo tri usodenje karte. Liza ga povabi opelnoči in nato odvede Lizo.

5. dejanje: Spalnica stare grofice. Herman je pravkar dospel preko vrta v hišo in hoče v Lizino sobo. Tu se pojavi nezadoma stara grofica. Herman zahteva, naj mu pove tajno treh kart; grofica hoče poklicati na pomoč. Herman ji zagrozi z revolverjem, a grofica iz strahu zadene kap. Tedaj priči Liza. Ker misli, da je bilo Hermanu le za bogastvo, ne pa zanje, ga z ogroženjem odslovi.

6. dejanje: Na zabavnem večeru se Liza in Herman dogovorjata za sestanek v groficihi. Liza mu dà ključ, ker meni, da babice ne bo doma. Herman pa hoče priti k Lizi le z namenom, da iztrga grofici njen tajnost treh kart, da obogati in nato odvede Lizo.

7. dejanje: Spalnica stare grofice. Herman je pravkar dospel preko vrta v hišo in hoče v Lizino sobo. Tu se pojavi nezadoma stara grofica. Herman zahteva, naj mu pove tajno treh kart; grofica hoče poklicati na pomoč. Herman ji zagrozi z revolverjem, a grofica iz strahu zadene kap. Tedaj priči Liza. Ker misli, da je bilo Hermanu le za bogastvo, ne pa zanje, ga z ogroženjem odslovi.

8. dejanje: V igralnici. Herman igra in dobija. Stavi na tri karte, ki mu jih je zaupal groficihi, in dobti ogromne vsote. Nihče noče več igrati z njim. Tedaj pride knez Jeleckij in sprejme igro proti Hermannu. Tega premaga blaznost in sam se zabode.

9. dejanje: Liza pričakuje Hermanna. Končno pride Herman in ljubimca skleneata pogovoriti. A Herman se spomni, da še nima denarja. Hoče si ga še priigrati in kakor blazenc hiti v igralnico. Liza, ki poločuje ne razume in misli, da je Herman ne ljubi več, skoči v reko in utone.

10. dejanje: V igralnici. Herman igra in dobija. Stavi na tri karte, ki mu jih je zaupal groficihi, in dobti ogromne vsote. Nihče noče več igrati z njim. Tedaj pride knez Jeleckij in sprejme igro proti Hermannu. Tega premaga blaznost in sam se zabode.

11. dejanje: Liza pričakuje Hermanna. Končno pride Herman in ljubimca skleneata pogovoriti. A Herman se spomni, da še nima denarja. Hoče si ga še priigrati in kakor blazenc hiti v igralnico. Liza, ki poločuje ne razume in misli, da je Herman ne ljubi več, skoči v reko in utone.

12. dejanje: Liza pričakuje Hermanna. Končno pride Herman in ljubimca skleneata pogovoriti. A Herman se spomni, da še nima denarja. Hoče si ga še priigrati in kakor blazenc hiti v igralnico. Liza, ki poločuje ne razume in misli, da je Herman ne ljubi več, skoči v reko in utone.

13. dejanje: Liza pričakuje Hermanna. Končno pride Herman in ljubimca skleneata pogovoriti. A Herman se spomni, da še nima denarja. Hoče si ga še priigrati in kakor blazenc hiti v igralnico. Liza, ki poločuje ne razume in misli, da je Herman ne ljubi več, skoči v reko in utone.

14. dejanje: Liza pričakuje Hermanna. Končno pride Herman in ljubimca skleneata pogovoriti. A Herman se spomni, da še nima denarja. Hoče si ga še priigrati in kakor blazenc hiti v igralnico. Liza, ki poločuje ne razume in misli, da je Herman ne ljubi več, skoči v reko in utone.

15. dejanje: Liza pričakuje Hermanna. Končno pride Herman in ljubimca skleneata pogovoriti. A Herman se spomni, da še nima denarja. Hoče si ga še priigrati in kakor blazenc hiti v igralnico. Liza, ki poločuje ne razume in misli, da je Herman ne ljubi več, skoči v reko in utone.

16. dejanje: Liza pričakuje Hermanna. Končno pride Herman in ljubimca skleneata pogovoriti. A Herman se spomni, da še nima denarja. Hoče si ga še priigrati in kakor blazenc hiti v igralnico. Liza, ki poločuje ne razume in misli, da je Herman ne ljubi več, skoči v reko in utone.

17. dejanje: Liza pričakuje Hermanna. Končno pride Herman in ljubimca skleneata pogovoriti. A Herman se spomni, da še nima denarja. Hoče si ga še priigrati in kakor blazenc hiti v igralnico. Liza, ki poločuje ne razume in misli, da je Herman ne ljubi več, skoči v reko in utone.

18. dejanje: Liza pričakuje Hermanna. Končno pride Herman in ljubimca skleneata pogovoriti. A Herman se spomni, da še nima denarja. Hoče si ga še priigrati in kakor blazenc hiti v igralnico. Liza, ki poločuje ne razume in misli, da je Herman ne ljubi več, skoči v reko in utone.

19. dejanje: Liza pričakuje Hermanna. Končno pride Herman in ljubimca skleneata pogovoriti. A Herman se spomni, da še nima denarja. Hoče si ga še priigrati in kakor blazenc hiti v igralnico. Liza, ki poločuje ne razume in misli, da je Herman ne ljubi več, skoči v reko in utone.

20. dejanje: Liza pričakuje Hermanna. Končno pride Herman in ljubimca skleneata pogovoriti. A Herman se spomni, da še nima denarja. Hoče si ga še priigrati in kakor blazenc hiti v igralnico. Liza, ki poločuje ne razume in misli, da je Herman ne ljubi več, skoči v reko in utone.

21. dejanje: Liza pričakuje Hermanna. Končno pride Herman in ljubimca skleneata pogovoriti. A Herman se spomni, da še nima denarja. Hoče si ga še priigrati in kakor blazenc hiti v igralnico. Liza, ki poločuje ne razume in misli, da je Herman ne ljubi več, skoči v reko in utone.

22. dejanje: Liza pričakuje Hermanna. Končno pride Herman in ljubimca skleneata pogovoriti. A Herman se spomni, da še nima denarja. Hoče si ga še priigrati in kakor blazenc hiti v igralnico. Liza, ki poločuje ne razume in misli, da je Herman ne ljubi več, skoči v reko in utone.

23. dejanje: Liza pričakuje Hermanna. Končno pride Herman in ljubimca skleneata pogovoriti. A Herman se spomni, da še nima denarja. Hoče si ga še priigrati in kakor blazenc hiti v igralnico. Liza, ki poločuje ne razume in misli, da je Herman ne ljubi več, skoči v reko in utone.

24. dejanje: Liza pričakuje Hermanna. Končno pride Herman in ljubimca skleneata pogovoriti. A Herman se spomni, da še nima denarja. Hoče si ga še priigrati in kakor blazenc hiti v igralnico. Liza, ki poločuje ne razume in misli, da je Herman ne ljubi več, skoči v reko in utone.

25. dejanje: Liza pričakuje Hermanna. Končno pride Herman in ljubimca skleneata pogovoriti. A Herman se spomni, da še nima denarja. Hoče si ga še priigrati in kakor blazenc hiti v igralnico. Liza, ki poločuje ne razume in misli, da je Herman ne ljubi več, skoči v reko in utone.

26. dejanje: Liza pričakuje Hermanna. Končno pride Herman in ljubimca skleneata pogovoriti. A Herman se spomni, da še nima denarja. Hoče si ga še priigrati in kakor blazenc hiti v igralnico. Liza, ki poločuje ne razume in misli, da je Herman ne ljubi več, skoči v reko in utone.

27. dejanje: Liza pričakuje Hermanna. Končno pride Herman in ljubimca skleneata pogovoriti. A Herman se spomni, da še nima denarja. Hoče si ga še priigrati in kakor blazenc hiti v igralnico. Liza, ki poločuje ne razume in misli, da je Herman ne ljubi več, skoči v reko in utone.

28. dejanje: Liza pričakuje Hermanna. Končno pride Herman in ljubimca skleneata pogovoriti. A Herman se spomni, da še nima denarja. Hoče si ga še priigrati in kakor blazenc hiti v igralnico. Liza, ki poločuje ne razume in misli, da je Herman ne ljubi več, skoči v reko in utone.

29. dejanje: Liza pričakuje Hermanna. Končno pride Herman in ljubimca skleneata pogovoriti. A Herman se spomni, da še nima denarja. Hoče si ga še priigrati in kakor blazenc hiti v igralnico. Liza, ki poločuje ne razume in misli, da je Herman ne ljubi več, skoči v reko in utone.

30. dejanje: Liza pričakuje Hermanna. Končno pride Herman in ljubimca skleneata pogovoriti. A Herman se spomni, da še nima denarja. Hoče si ga še priigrati in kakor blazenc hiti v igralnico. Liza, ki poločuje ne razume in misli, da je Herman ne ljubi več, skoči v reko in utone.

31. dejanje: Liza pričakuje Hermanna. Končno pride Herman in ljubimca skleneata pogovoriti. A Herman se spomni, da še nima denarja. Hoče si ga še priigrati in kakor blazenc hiti v igralnico. Liza, ki poločuje ne razume in misli, da je Herman ne ljubi več, skoči v reko in utone.

32. dejanje: Liza pričakuje Hermanna. Končno pride Herman in ljubimca skleneata pogovoriti. A Herman se spomni, da še nima denarja. Hoče si ga še priigrati in kakor blazenc hiti v igralnico. Liza, ki poločuje ne razume in misli, da je Herman ne ljubi več, skoči v reko in utone.

33. dejanje: Liza pričakuje Hermanna. Končno pride Herman in ljubimca skleneata pogovoriti. A Herman se spomni, da še n

MAURICE LEBLANC: TIGROVI ZOB

Desmalions pograbi ravnatelja za rokav in dirja z ravnateljem vred do bolniškega oddelka jetnišnice, za njima pa Perenna in Mazeroux. V mrtvaki soj zagledata mlado ženo, položeno na oder. Črne lise so je izkazile bledo, lepo lice. Iste črne lise, kakor so bile opazovane na licu mrtvega inspektorja Véota, in na licu mrtvega Fauvillea in njegovega sina Edmonda. Zdravnik si jih ne znajo razlagati, tudi kemiki ne.

Lise so zagonetne, strašne.

Desmalions obstane ves kakor udarjen. Po otrov, odkod ga je sploh mogla dobiti?

«Pod njenim zglavljem smo našli to fiolo in vbrizgalnico.»

«Pod zglavljem? Toda, kako je vse to dobila semkaj? Kakor je to sploh mogoče? Kdo lej je vtipotil te reči v zapor? Kakšen je red pri vas?»

«Dosej še nismo mogli najti tajne poti, gospod prefekt. Storili bomo še vse, kar je v naši moči.»

Desmalions gleda don Luisa. Samomor Hipolita Fauvillea torej še ni končal strašne serije smrti. Fauvilleova akcija je zares dovedla do pogube Ane Marije in Perenni se ni posrečilo, da bi jo bil rešil. V zadnjem hitru je zadel strašni udarec. Od kod? Zakaj? Ali tudi sedaj še vedno traja strašna mrtvečeva osvetna na isti avtomatični način, kakor so na primer dohajala pisma? Ali pa... ali pa... Živi morda kje še kakšna druga tajna in strašna volja, katere še nikdo ni spoznal, in ki iz teme nadaljuje, kar je pričel inženjer Fauville?

Dva dni pozneje, novo presenečenje. V zaporu so našli tudi Gastona Sauveranda v zadnjih vzdihih. Obesil se je na lastni rjuhi. Zaman so ga poskušali oživeti. Poleg njega je pa na mizi ležalo pet ali šest raznih pariskih novin, najnovejših, in ni se moglo izvedeti, kakšna neznana roka jih je pričarala v Gastonovo celico. Vse te novine so govorile o smrti Ane Marije in dotednici članki so bili zaznamovani z rdečilom...

VI.

DEDIČ DVEH STO MILIJONOV.

Cetrti večer po teh dogodkih je star fijaker, ogrnjeno v širok plašč, kakršnega nosijo pripadniki te stroke v Parizu, potrkal na vrata Perennove palače in poslal don Luisu pisemce. Takoj ga je dal poklicati don Luis k sebi. Ta se poda naravnost k njemu:

«Evo, sedaj smo tako daleč, gospodar! Sedaj ni več šale, pripraviti je treba kovčeg in odpotovati čim najbolj daleč mogoče.»

Don Luis leži udobno zlekjen v svojem naslanjaču, lepo pušči debelo, dišečo smotko in vpraša Mazerouxa:

«Kako je že s teboj, Aleksander? Ali imaš raže smotke ali cigarete?»

«E, za vraga, gospodar? Kaj vi ne berete novin?»

«Jo!»

«No, če jih berete, potem veste ravno tako jasno kakor jaz, kakšen je sedaj položaj. Od samomora ali bolje rečeno, od dvojnega umora na Ani Mariji Fauville in na Sauverandu novine že tri dni ne pišejo ničesar drugega kakor to ali slično: Sedaj so mrtvi vsi sorodniki, Fauville in Ana Marija Fauville in Gaston Sauverand, torej vsi, katere je označil Mornington v svoji oporoki. Sedaj ni več nobene zaprake med don Luis Perenna in med dedičino Kozmo Morningtona. Razumete li, kaj pomeni takšno mnenje? Res je, da so sedaj znani dogodki v Fauvilleovi palači in tudi Fauvilleova posmrtna razkritia, in vsi najstrostje obsoajo bestjalnost Fauvilleovo in celo hvalljivo vašo bistrovitost. Vendar pa prevladuje med diskusijami eno dejstvo: Vse tri veje rodbine Rousselove so odžagane, in kdo še ostane? To je don Luis Perenna. Rodnih dedičev ni več. Kdo bo torej dedoval? Don Luis Perenna.»

«Kako srečen mož!»

«Da, gospodar, tako pravijo. Pravijo, da takšna serija zločinov vendar le ne more biti samo slučaina, marveč da jih vodi neka sila, ki je pričela z napadom na Kozmo Morningtona in ki neha s prilastitvijo njegovih dvesto milijonov. Tej volji dajejo tudi izvestno ime in ni čuda, da vldijo nosilca te volje v slavnih in proslulih vlogah osebi, v zagonetnem in tajinstvenem junaku, bogatašu, sportniku, kriminalistu in tako dalje, v bivšem prijatelju Morningtonovem. Ta oseba, to ste vi, gospodar, pravijo, že od vsega pričetka vodi vse miti, vi ste vso reč uvedli in pričeli in izmislili in pripravili, vi jo vodite in dovršujete po točnem načrtu kakor stroj, kakor usoda sama. Vi vodite vso reč v svojo zares eminentno korist, do dveh sto milijonov, ki padejo v vaš žep. Don Luis Perenna, ali bolje Arsène Lupin, vodi vse to, kajti ljudje pravijo sedaj, da bi bilo bedasto misliti, da Luis Perenna in Arsène Lupin nista eno in isto, kajti tako velikega podjetja se ne moreta lotiti dva. Samo Arsène, nekdaj slavni, potem izginoli in sedaj iznova oživelji pustolovec, se upa lotiti takšnega podjetja in je sposoben izvršiti ga točno, kakor baš funkcionira vse v tej aferi Mornington, v zadevi «Tigrovih zob», kakor pravijo Parižani...»

«Hvala za poklone Parižanov.»

«Da, to vse govoré, gospodar, sicer pa itak veste. Dokler sta živila Ana Marija Fauville in Gaston Sauverand, se ljudje niso mnogo brigali za vaše legatarne pravice. Sedaj pa, vso, sta oba rezervna dediča odpravljena. Seveda jim je težko, da ne bi s posebno pozornostjo motrili te zares čudovite in presenetljive trdovratnosti, s katero se je usoda lotila baš teh dedičev. In baš tako čudno je, da se don Luis Perenna s toliko vremena briga za njihovo usodo. No, pa naj poznate juridično geslo: «Is fecit, cui prodest». Storilec je tisti, ki ima korist. Komu pa koristi smrt vseh teh dedičev Rousseliov? Nikomur drugemu kakor don Luis Perenna.»

«Vražji človek!»

«Tako govore danes po dvoranah in hodnikih javne varnosti, pri policijski direkciji, na prefekturi in na sodišču ter pri državnem pravdništvu. Nikdo ne ugovarja. Vsem je jasno, da je najbrž tak res. Policijski prefekt? Že to bo mnogo, če se bo spomnil, da vam je dvakrat dolžan svoje življenje in da ste izkazali justici neprecenljive usluge. Niti to vam ne

bo pomoglo, pravijo, če se obrnete na ministrskega predsednika Valengleyja, ki je vaš protektor, kakor je sedaj že splošna znano. Nista na svetu samo policijski prefekt in ministrski predsednik. Tu je vsa policija in državno pravdništvo, preiskovalni sodnik in pred vsem novine in javno mnenje, ki zahtevata zadoščanja in ki pričakujeta, da bo krivec prijet in stavljen pred sodišče. Ta krivec pa ste vi ali pa Florencia Levasseurova. Ali, da se bolje izrazim, vi in Florencia Levasseurova!»

Don Luis se niti ne zgane. Mazeroux se še nekaj časa vežba v potrežljivosti, potem plane z obupno kretnjo:

«Gospodar, saj veste, k čemu me siliti! Da izdam svojo dolžnost, da ravnam nepošteno. No, torej vam povem še to! Jutri zjutraj boste dobili poziv, da se takoj oglasite pri preiskovalnemu sodniku. Zaslilani boste in na koncu zasliljanja boste ne gledate na njega izid aretrirani in odvedeni v preiskovalni zapor. Odlok je že podpisani. Evo, to so že dosegli vaši neprijatelji.»

«Hudiča!»

«To še ni vse. Weber kar trepeta, da dobi svoje zadoščanje in se vam maščuje, zato si je izposloval dovoljenje, da sme nadzirat vašo palačo, da ne izginete, kakor je izginila Florencia Levasseurova. Čez uro bo s svojim moštvo že tukaj! Kaj pravite k temu, gospodar?»

Don Luis se še vedno ne gane iz svoje udobne poveznicnosti in samo s prstom migne Mazerouju:

«Tja poglej, brigadir, pod divan, med okna!»

Don Luis govoril sedaj resno, Mazeroux razume, zares po glede na naznačeni kraj in najde tam pripravljen kovčeg.

«Čez deset minut, dragi brigadir, dam svoji služinčadi ukaz, da se spravi spat, ti pa poneseš ta kovčeg na številko 143 A v Rue de Rivoli, kjer sem si pripravil majhno sobico pod imenom najemnika gospoda Lecocqua.»

«Kaj pomeni to, gospodar?»

To pomeni, da sem že tri dni čakal tvojega obiska, ker nisem imel druge enako zanesljive osebe.»

«No, ta je lepa!» meni Mazeroux nekoliko presenečen.

«Se li čudiš?»

«Imeli ste torej že namen, da jo pobrišete?»

«Za vraga! Mudilo se mi baš ni! Če sem te postavil svoje časno na važno mesto pri policiji, storil sem to zato, da bom vedno vedel, če se kaj kuha proti meni. Sedaj, ko vidim, da je stvar resna, se res umaknem.»

Potem udari Mazerouxa z dlanjo po rami, se nasmehc začudenemu poštenjaku in pravi:

«Kakor vidiš, dragi moj, ni bilo prav nič potreba, da si se našemil v fijakerja in da si izdal svojo dolžnost. Svoje dolžnosti ne smeš nikdar opuščati, dragi brigadir! Le posvetuj se s svojo vestjo! Gotov sem, da te bo ohsodila po zaslzenju.»

Don Luis se je sicer šalil, koncem koncem pa je govoril istino. Razumel je, kako sta smrt Ane Marije Fauvilleove in Gastona Sauveranda otežkočila njegov položaj in ga spravila v težke sumnje. Poprej se ni umaknil, ker je vedno upal, da se mu javi Florencia. Toda dekle se ni javilo, ostalo je, kakor da je v vodo padlo, in zato sedaj res ni bilo pametno, če bi Perenna še nadalje ostal v resni opasnosti, da ga vtaknejo v zapor, namesto da si ohrani svobodne roke tudi napram nadaljnjam dogodkom.

„RATOL“

novo najsigurnejše sredstvo proti 2712/a

podganam,

poljskim in bišnim mišim. Izdeluje odd. RATOL Veterinariju k.m. d. d. Zagreb, Bienečka 21/1. Znane cene. Ena pošiljanja skupno z orovjem in poštino, ako se denar pošilja naprej 23 Din ali po poštinem povzetju 28 Din. Dobira se tudi v vseh lekarnah in drogerijah.

Najstarejša slovenska plesarska in hčarska delavnica

IVAN BRICELJ

Dunajska cesta 16 se praporča. Izvrsitev leta Čene zmora.

Gradbeno podjetje arhitekt

U. KRAINER & Co.

Jesenice

Stavbna vodstva: Ljubljana, Domžale, Zagreb.

Izvršuje privatne in industrijske stavbe, proračune, načrte, edite, posebni odidelek za arhitekturo.

Čewlje za
birmanance
kakor tudi raznovrstne
druge čewlje priporoča
Čewljarna „Adria“, Celje
Narodni dom.

Crohath franc. d. o. z., Hranj
Manufaktura na debelo in drobo
Ustanovljena leta 1885
Trgoval na dobeh, ostali odjemalcji, preden kupite, pre-
pričajte se pri nas znova o cenah in lepi izberi.
Trgovcem damo najmanjšo kolitino po prvih cenah
na debelo.

Dežne plašče,
perilo, klobuke, dežnike itd.
kupite najceneje pri
Jakobu Laku, Maribor, Glavni trg 2.

ESKONTNA I PUČKA BANKA D. D., SUBOTICA

Afilijacija Hrvatske eskompne banke v Zagrebu

izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle najkulantnejše

Telefon štev:
10, 20 in 170

538 a

Veletrgovina z manufakturnim in tekstilnim blagom
VILIM PICK, MARIBOR

Aleksandrova 26 (Telefon 334).

priporoča trgovcem, da si v lastnem interesu ogledajo skladiste novodošlega pomladanskega in letnega blaga po brezkonkurenčnih cenah.

Na skladistu se dobiva vedno češko in italijansko blago.

V veliki Izberi svileni robci!

Na vellko!

1048a

Na vellko!

Potri globoke žalosti naznajamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, prečastno vest, da je naš ljubljeni soprog, oče, star oče, prastari oče, brat, tata itd., gospod

Franc Černe

uradnik okrož. urada za zav. delavcev

v soboto dne 7. junija 1924, po dolgi dužni bolezni, previden s tolazili sv. vere, mirno v Gospodu zaspl.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v pondeljek, dne 9. junija 1924 ob 5. uri popoldne iz hiše žalost, Krakovski nasipl 10, na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi v Tranovem.

Ljubljana, dne 7. junija 1924.

Žalujoči ostali

Potri globoke žalosti javljamo vsem sorodnikom in znancem, da je naš dobri soprog, oče, brat, tata, star oče in stric, gospod

Franc Trefalt

železniški poduradnik

danes, dne 7. junija ob pol 4. uri pop. v 61. letu, preveden s tolazili svete vere na veke zapri svoje trudne oči.

Pogreb preljubega nam pokojnika se bo vršil v pondeljek, 7. t. m. ob 2. uri pop. iz mrtvačnice Sv. Krištofa.

Spavaj mirno blaga duša.

Ljubljana, 7. junija 1924.

Maričana, soproga — Vida in Ana, hčerke — Franc Gaude, zet in ostali sorodniki.

Potri od globoke žalosti naznajamo svojim sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš iskrenoljubljeni, nepozabni oče, star oče, brat, stric, gospod

Martin Zdravje

posestnik in strojar, bivši član, starosta Sokola, član gasilskega društva Ig in nadzornik krajnjega sokolskega sveta

v soboto dne 7. junija 1924 ob 1/2. uri popoldne negle smrti, previden s svečajstvi, - 69. letu preminul.

Pogreb dragega pokojnika bo v pondeljek dne 9. junija 1924 ob 8. uri popoldne na domače pokopališče.

Na Ig, dne 7. junija 1924.

Žalujoči ostali.

Brez posebnega obrestila.

Kmečka hraničnica in posojilnica na Ig naznajemo vsem prijateljem in znancem tužno vest, da je njen zaslužni načelnik, gospod

Martin Zdravje

nadzornik kraj. šol. sveta, starosta Sokola, član gasil. društva Ig, posestnik in strojar na Ig danes dne 7. junija nenadoma preminul.

Pogreb bo v pondeljek dne 9. junija 1924 ob 8. uri popoldne na domače pokopališče.

Ig, dne 7. junija 1924.

Načelništvo.

Grajska restavracija na Bledu odprta.

Pension in sobe za tujce po nizkih cenah.

2818/a

Ob zadostnem zanimajučem izide v kratkem

Prahljeni slovar tehničnih izrazov

v 8 jesikih, in sicer: v slovenskem, hrvaškem, nemškem, italijanskem, francoskem in angleškem jeziku za trgovino, obrt in industrijo, urejen alištetidno v vsakem teh jezikov.

Pismi na vprašanja pod »Terminus« na »Aloma Company« v Ljubljani.

2819/a

Zahvala.

Vsem, ki so spremili našega nepozabnega

Franceta Šlajpaha

mag. pharm.

na njegovi zadnji poti, kakor vsem dobrodelcem vencev in za prisrčna sožalja izrekamo tem pôtem svojo najiskrenejšo zahvalo.

V Ljubljani, dne 7. junija 1924.

2865

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Za mnogobrojne izraze sožalja, ki sem jih prejel ob prerani izgubi svojega brata — velikega idealista, izrekam tem pôtem vsem svojo najiskrenejšo zahvalo.

Zivinodravnik Ignacij Šlajpah, upravnik državne žrebčarne.

Hladilnice, stroje in konzervatorje za sladoled, hladilne omare za točilnice,

presije za pivo itd.

2800/a

izdeluje

„DRAVA“, d. d., Maribor, Meljska c. 91.

Zahvaljujete ponudbe in prospektke!

Državno zdravilišče toplice Dobrna pri Celju.

Akratoterma 37 ° C

bogata na radiju in cyljikovi kislini.

Zdravljenje srca, živčnih bolezni, bolezni ledvic in mehurja ter vseh ženskih bolezni. — Termalne in hladne kopeli, solčenje, ležanje na prostem, pitni vrelci, masaže, kopeli v vročem zraku, zdravljenje z mlekom. — Gorsko podnebje, smrekovo šume, krasen park, divni izleti, vojaška godba.

2738/a

Celodnevna preskrbna s stanovanjem in taksmi približno 100 dinarjev. — Otroci do 12. leta plačajo polovične takse. — Prospekti brezplačno.

Na 524 straneh podaja knjiga, ki ji je priložen tudi zemljevid, podrobna popis naše države.

EVGEN LOVŠIN RUDE IN KOVINE

1061-a
LJUBLJANA, Miklošičeva ulica štev. 15.

Telefon st. 727.

Brzojavci Rude

Zagreb: Preradovičeva ulica št. 23. - Telefon 26-30.

Beograd: Jovan T. Marković, Karadjordjeva ulica, palata „Bristol“.

Telefon st. 668.

Cink, svinec, kositer, baker, svinčena pločevina, cinkova in pocinkana pločevina Cinkarne d. d., Celje, žveplenokislá glina, katran itd.

Kupujemo po najvišjih cenah: stari bak-r, stari svinec, remeltek, cink, keravnaste ostanke itd.

Za poletje na zalogah tovarne čevljev

Peter Kozina & Ko.

se prodajajo po znatno znižanih cenah

beli čevlji in sandale.

Najnovejši izdelek tovarne so najfinješi čevlji za gospode in dame po nizkih cenah.

2801/a

Brograjska tvornica asfalta in katrinskih proizvodov:

Zastopstvo in skladišče pri:

Bertold Jünker

Telefon 19-97. ZAGREB, Petrinjska ulica 3-III. Telefon 19-97.

2558s

Proizvaja in dobavlja: Grozit, kožast strečni papir, asfalt in katrinski strečni papir, asfaltne ploče za izoliranje, karbolineum, lesni cement, lak za strehe in za železo, emolo iz premoga itd.

Mamica!

Ali si že videla, kako krasno in fino izvršuje narodna mehanična rezanje

Malek & Schein, Ljubljana

poleg hotela Strukelj.

Delo se vrši pod strokovnim vodstvom in imajo v zalogi vedno najnovejšo vzorce za predstiskanje

2835/a

Praporčamo knjigo: Stojanovič A., Humanovska bitka.

Popis bitke in njem pomen z dvema zemljevidoma.

Knjiga velja s potnino vred 50 Din — ter se naroča pri

Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

Kdor hoče spoznati mesta in kraje v Hrvatski, Bosni, Vojvodini, Srbiji, Dalmaciji itd., naj naroči

A. Melik:

Jugoslavija

Zemljevidni pregled. II. del.

Na 524 straneh podaja knjiga, ki ji je priložen tudi zemljevid, podrobna popis naše države. Knjiga velja s potnino vred 50 Din, boljša izdaja 67 Din po 50 p. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ul. 54.

Popravak

svih vrst električnih mašina, transformatora i aparata preuzima uz jamstvo prvorazredne stručne izvedbe

moderno uređena tvornica 552 a

Jugoslavenskog SIEMENS d. d. u Zagrebu

Uredi: Draškovičeva 23. Telefon 8-84, 25-82.

Naslov za pošiljke: ZAGREB-SAVA Industrijalni kolosej.

Naročajte,

čitate in

razširajte

dnevnik „

JUTRO“!

Veka
beseda
60 par

Mali oglasi

Za
Dopisovanje
in „Zemlje“
Veka beseda
1 Din

Stane veka beseda 60 par. Za „Dopisovanje“ in „Zemlje“ se računa vaska beseda 1 Din. — Prihaja se le mali oglasi, ki so plasani v naprej. Placa se lahko tudi v znamkah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priloženo znamku za odgovor ter manipulacijska pristojbina (2 Din).

Oglasi

Pozor!

Izbijajojo novo - stregarske izdelke, očitno okvirje in vse v to stroko spadajoča delo po konkurenčnih cenah, za celjeno ponudbo se priporoča Hrlep Karel, strugarski mojster, Ljubljana, Gospodovska cesta stev. 16. 11133

Tehnike

trgovce, mostne in druge, izdelujejo in posravljajo najcenejše novo ustanavljanje trdila Lovro Rožman, klojčevnictvo in tehničarstvo v Ljubljani, Križevska ul. 9. 11167

Slike za legitimacije
izdeluje najboljše fotograf Hugo Hlüber, Ljubljana, Vavzorjev trg. Državni načavljeni imajo popust 50%

Slamniki

se spravejo v moderno krasje, barvanje in beljenje, tudi moiki in svilene. Novi po nizki ceni. Priprava na J. Stemberger, Ljubljana, Dunajska cesta 2. 11165

Jakob Fortuna

mizar in stolar. Zeli, želi, se spravejo v slavnemu občinstvu v izkrivljanju vrhov in sestavljanju privačnih stolov po nizki ceni, in sicer zlačni po 42 Din. tudi po 34 Din. franko kotovar. 11194

Bančni uradnik

kupnjedova - bilancira, korespondent, zeli mestna. — Gre tudi na delo. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod znamko „Verzilam“. 11173

Dijaki (dijakinje)!

Zdi bo hotel kraljevsko posevano revnega dijaka, ki privatno študi, matematiko za VI. in VII. razred gimnazije, se nároča, da pošle svoj naslov na upravo „Jutra“ pod „Privatni dijaki“. 11191

Zasebno učilišče

z strojevje, učna era 6. Šmarjev. G. Petar, Ljubljana, Rimska cesta 17./1. 11176

Nemščino in glasovir

z posebnim po načinu metod, Naslov v upravi „Jutra“. 11181

Strelke (dobe)

Trgovski pomočnik
starješa mod, dober detajler, izreden predvsem v manufakturah in specijalnih strojih, se spravejo tako. — Ponudbe se postavi na naslov Alojza Hensla, Drahovci. 11181

Jelonoš

tako sprajejo Josip Matnak, hotel „Silen“, Ljubljana. 11189

Starješki nataškarji

članost, dobro izvedbeni s svoji natočki ter trčati, se takoj sprajejo v restavraciji na drž. Kolodvoru v Zgatuhi. — Enako se sprajejo nataški in mestni, popularno znani restavracijedlana mešarskega posla s veličastno prakso. Crla Tratnik, Zagreb. 11189

Mlinar

težko delata v umetnem valjščem mlinu, se hlač. Plata po dogovoru. Odkrba v hlač. Ivan Nastran, p. Radomlje. 11169

Gaterist

zanesljiv in pravoren, se sprajejo za poljopravnika in takoj nastop. Ponudbe z navedbo plate in določenje službe pod šifro „Gaterist“ na upravo „Jutra“. 11238

Vajenc

se sprajejo Martin Gorjanc, devjarski mojster, Ljubljana, Krojska ul. 4. 11171

Mlinarskega pomočnika

težko valjeni mlini L. Matjan, Vinčne pri Ljubljani. 11179

Kuharica,

srčna, dobra, se sprajejo. Ponudbe z natočno plačo pod „Poštoto“ na upravo „Jutra“. 11170

Dekle

dravro, krepko, za vasa hlača dela poleg kuharice, se takoj sprajejo. Naslov v upravi „Jutra“. 11166

Boljša pestunja

dravra, se sprječe k emocijama očesku in očesku pod boljšo rod. Ponudbe pod „Pestunja“ na upravo „Jutra“. 11193

Jedilonča

(Spesentrager) se sprječe v restavraciji „Zvezda“.

Prodajalka

star. moč, galantrične stroke, večja pisarniška del, se sprječe v večjo trgovino. Itrana po stanovanje v hlač. Naslov v upravi „Jutra“. 11161

Pecori!

Pri strežih za shodenje lesa, omogoča se tradicionalno, s 4000 strežev vredno, vredno, ki bi bil zmočen zelo velik čas vedeti celo prevozne poti. — Svetec Jančič prednost. Ponudbe z enakočno obvezljivo storitvijo pod vedenjem Antona Karel, strugarski mojster, Ljubljana, Gospodovska cesta stev. 16. 11133

Učenec iz dobri hlač

dravro, krepko, s primerno dolžino hrabre, se takoj sprejme v trgovini z mestnim blagom na deželi. Namočenje ponudbe na upravo „Jutra“. 11183

(iščejo)

Arhitekt

izpravno stavbenik s deloškovo koncenijo, mnogostranski, z zmočno prakso v visokih stavbah, kakor tudi v lesnih stroph, s finim umetniškim razumevanjem, pravzapravni buklant, stavbni vedniki, konstruktori, v delopisu, starješa 20 let, zelo moč. V Jugoslaviji pri verišču Željko, Govorec nemški, deloški, pokojški, zelo prilagodljiv. — Namočenje poslovih padičnih zahtev. Interesenti naj vlagovajoči ponudbi v osmehnjih jekih ponudbe pod „Primo“ event, sodobnosti s kapitalom“ na P. B. pri Stanje, Stora pri Celju. 11166

Ugodna prilika!

Bencin lokomotiba 6-8 KS, v tovarne Langen & Wolf, prizadet v delu. — Gre tudi na delo. Ponudbe na upravo „Jutra“. 11162

Zelesen Štedilnik

dobro ohranjen, se proda v Konjaku ulici 5. T. T. Trstovo. 11162

Pohištvo

raznovršno, dobro ohranjen, se radi ponanjkanja prostora po nizki ceni proda. Naslov pove uprava „Jutra“. 11160

eWanderer avto

trideset, dobro ohranjen, se ceno proda. Naslov pove uprava „Jutra“. 11155

Mlad trg. pomočnik

specijalist, zmočen kultigovodstva, zelo moč v trgovini s strojkami, — Naslov pove uprava „Jutra“. 11163

Gospodčina,

primerno izobražena v slovenščini, nemščini, italijanskem jeziku, zeli premeniti mesto predvajalcem specijalnimi stroki, event. hot zadrževalničarskih in boljših trdil. — Namočenje v mestu. Naslov pove uprava „Jutra“ pod znamko „Zanesljiva“. 11176

Prodajalka

mlajša mod, z dobrimi spravevimi, zeli mestna, naroči na delo. Ponudbe pod „Na deli“ na upravo „Jutra“. 11172

Izurjena Šivilja

gre živet na dom. Naslov pove uprava „Jutra“. 11151

Mlad trg. pomočnik

izjavljen v specijalisti, manufakturi in gibanterijisti, zeli pripravnega mesta v mestu ali na delo. Naslov pove značno takoj tkoj. Ponudbe pod Štatu „Izurjena Šivilja“. 11143

Safan!

Najnovejši aparat za kojanje in hranjenje kos, naroči tako pri Ivanu Šavnik, Kranj. — Cena: 1 Komod. 60 Din. Trgovci značen počut. 11152

Mesta biogajnikarke

zeli posrednica, izvedbena v manufakturi in gibanteriji, z dobrimi spravevimi in veličastno prakso. Prevzame tudi vodstvo trgovine ali podružnice na delo. Naslov pove značno takoj. Ponudbe pod Štatu „Izurjena Šivilja“. 11144

Mesto služe

v trgovini ali klic službi. — Ede zanesljiv medični. Ponudbe pod „Zanesljiva“ na upravo „Jutra“. 11184

Potnik

pri trgovinah manufaktorev in modernega blaga dobre vrednosti, Ede stalno zanesljiv. Prva referenca. Naslov pove uprava „Jutra“. 11185

Manufakturist

prva moč, izločen strank, zelo mesta za takoj. Naslov pove uprava „Jutra“. 11173

Glavno zastopstvo

za Slovensko sprječe starešiški uradnik. Ponudbe pod „Zastopstvo“. 11162

Železniške reklamacije

pravne zadeve, književnost, se prevzemam za popolanske ure pri kaki volji firmi. Pisemna vprašanja pod „Verzilam“ na Alojzu Černaku, Ljubljana. 11155

Absolviran jurist

z vašimi željami, z veličastno prakso v trgovskem pravu in industrijskih poslovnih, zeli mestna. — Gre tudi na delo. Pravne referenčne na raspolaganju. Cenjene ponudbe pod „Avto“ na upravo „Jutra“. 11173

Knjigovodkinja

z močnolepo pisarniško prakso, zeli mestna ali okoliš. — Cenjene ponudbe pod „Avto“. 11170

Mlad trgov. pomočnik

star. moč, galantrične stroke, večja pisarniška del, se sprječe v večjo trgovino. Itrana po stanovanje v hlač. Naslov v upravi „Jutra“. 11163

Prodajalka

star. moč, galantrične stroke, večja pisarniška del, se sprječe v večjo trgovino. Itrana po stanovanje v hlač. Naslov v upravi „Jutra“. 11161

Prodajalka

star. moč, galantrične stroke, večja pisarniška del, se sprječe v večjo trgovino. Itrana po stanovanje v hlač. Naslov v upravi „Jutra“. 11161

Otroška vrtnarica

Mazborčanka in dobre hlače, pridruži, poštana, znamenit, v načinu slovenščine, nemščine in arhitekturni jezik, zelo močno vredno. — Gre tudi v inovaciji. Naslov v upravi „Jutra“. 11160

Slikarski mojster

z veličastno prakso na Dunaju, zeli službe hot poslovne. Naslov v upravi „Jutra“. 11164

Prosto!

Spalna ograva iz mahagonija, dobro ohranjen, z drevnatim, raztegljivo mizo, 4 stoli, alkoi, zastori, za 3 osobe, v sobna vrata, 4 fotelji, otroško košaro, se ceno proda. Svetec Jančič. 11165

Divan

tudi na delo, se cena proda. Naslov v upravi „Jutra“. 11166

Pozor, turisti, lovci

in športniki! — Najcenejše in najboljšo ohranjenje v trgovini z mestnim blagom na delo. Naslov v upravi „Jutra“. 11167

Obračalni stroj

za vodo, malo rabljen, se proda. Pran Gornik, Graščica. 11168

Konjsko meso

8. K. cenešje in 20. K. conditum zdravja, zelo dobro ohranjen, se pridruži, na delo. Naslov v upravi „Jutra“. 11169

Divan

tudi na delo, se cena proda. Naslov v upravi „Jutra“. 11170

Ogle!

Koncem tega meseca se bo odprt 10.000 kg lepega suhega bukovca v kostanjevem oglju. Ponudbe je postali do 15. junija. Cena po dogovoru. Naslov pove uprava „Jutra“. 11171

Umetne razglednice

lepe, 100 kom. 65 Din. dokler traga zaloge. — Zlata Brisk, Maribor. 11172

Ekipa

Za vse izraze sožalja, kakor tudi vsem tistim, ki so spremljali našega dragega nepozabnega

STANKOTA

na njegovi zadnji poti, izrekamo najiskrenješo zahvalo.

Matenja vas, Kamnik, Bled.

Rodbine: Žnidrišič, Trampuš, Pretner.

2831/a

Podpisani sorodniki umorjenega

Franceta Šlajpaha

ravnatelja tovarne farm. izdelkov Kolaf, L. tajnika obč. odbora Orjune

Vam izrekajo tem potom prisrčno zahvalo za sožalje.

V Ljubljani, dne 4. junija 1924.

Meta Šlajpah, soproga, Nežka, hčerka.

Franc in Marija Šlajpah, starši, Rodbini Vidmar

in Vresner ter ostali sorodniki.

Podpisani sorodniki umorjenega

Žarka

Vam izrekajo tem pôtem prisrčno zahvalo za sožalje.

V Ljubljani, dne 4. junija 1924.

Žarko Boltauer, višji davčni upravitelj, oče.

Fani Boltauer, mati. — Roman, Branko, Nada,

Zora, Silva, Draga, Franci, Milan, bratje in sestre.

Tvrdka

2380/a

G. B. De Poli

Udine (Italia)

Viale Palmanova

Via Medici

Najstarejša Zvonolivarna

Perfektna fuzije za čistoto, za lepe ornamente, za moč glasu, čistota bronca
in ljubek ton. Zvonovi za žole, občine itd. v vsaki množini.

Dravogradska rafinerija mineralnega olja

Dravograd.

2795-a

Prva in edina rafinerija mineralnih olj v Sloveniji nudi vse v to stroku spadajoče predmete prvovrstne kakovosti iz domačih in inozemskih sirovin po brezkonkurenčnih cenah.

Važno za poljedelce!

Zaloga trošarine prostega bencina za pogon poljedelskih strojev.

Dalje nudi: Najfinješi bencin za lekarniške svrhe, lak-bencin kot nadomestilo terpentinovega olja in bencin za pranje, petrolej, motorna olja, specialna strojna olja, transformatorna olja, avto-olja, dinamo-olja, olje proti prahu in plinovo olje prvovrstne kakovosti za pogon Dieslovin motorjev, tovorno mast, avto-mast, najfinješa mast za mazanje jermenja, mast za jamske vozičke, prvovrstno kolomast, črna in rumeno, kovačko smolo, mast za živinozdravniške svrhe itd.

Dobavlja se naravnost iz tvrnice. Zahtevajte cenike! Podpirajte domačo industrijo!

SANATORIUM Dr. K. SZEGÖ za odrasle ABBAZIA i djecu.

Dietno liječenje za jačenje i debljanje.

Vlastite obalne morske kupke.

Tečajevi ritmične gimnastike na slobodnom zraku. 2444/a

Djeca počam od 7 godina i bez pratičje.

„ELIN“

družba za električno industrijo
d. z. o. z. 412/a

Gradi električne centrale in naprave. — Velika zaloga motorjev in električnega materiala. — Cene izredno nizke. Postrežba točna. Na željo poset inženirja brezplačno.

Ljubljana, Dunajska cesta št. 1, telefon 88,
Maribor, Vetrinjska ulica št. 11, telefon 239.

Proda se
dobroznani hotel „STRGULC“
na Bledu

z vsem inventarjem. Cena zelo ugodna.
Proda se vrši radi odpotovanja. Pismene ponudbe pod „HOTEL“ na Aloma Company, Ljubljana. 2847/a

Bičevnike

edino iz pravega koprivovega lesa, navadne, gladke, politirane, v raznih barvah, pletesne, tečke (furmanske), luksuzne za izvozno i. dr. izdeluje in dobavlja po brezkonkurenčnih cenah

Prva jugoslov. tovarna bičevnikov

Ogrin & Peric
Laverca pri Ljubljani.

2770/a

POTNIKA

z dnevнимi dijetami in provizijo. 2816/a
Cenjene ponudbe z referencami je poslati v Zagreb I, poštanski pretinac 34.

Gostilna

v bližini Ljubljane, dobro vpeljana, v zelo lepi okolici, se oddá na račun s 1. oktobrom 1924. Reflektira se le na zanesljive, mirne, poštene osebe, katere imajo že daljšo prakso. Pismene ponudbe pod „Sposoben“ na upravnštvo „Jutra“. 2826/a

Primiti

507/a

in izkorislite ugodno priliko, kadar greste v Celje in nakupite si v veletrgovini R. STERMERCI - CELJE

sukna

in kamgarne za moške, volne zaženske obleke, platna, cezira, halčevine in druge manufakturne robe. Zaloga velikanska. Cene čudovito nizke, ter si radi tega ogromno denarja prihranite. TRGOVCI ENGROS GENE. CENIK ZASTONJ.

Proda se vila

v Mariboru, v bližini parka, enonadstropna, z vrtom in prostim stanovanjem. Ponudbe pod „Dom“ na upravo „Jutra“ v Mariboru. 2746/a

Za žejo

so najboljši pravi Marsnarovi sumči limonadni bouboni

Dobijo se povsod Grosistom popust 10%

Glavna za'oga JOSIP VITEK
Ljubljana, Krekova trg 8

700/a

2785/a INSTALACIJE:

Telefonske centrale, hični telefoni, zvonci in električna razsvetljiva.

Ivan Bogataj

v Ljubljani, Kongresni trg št. 19

poleg nunško cerkve.

TRGOVINA IN ZALOGA:

Instalacijski material, motorji, telefonski aparati, moderni lestenci in svetiljke.

Velika zaloga svetiljk za klavirje in pianine.

Zdravi išče Gleichenberg (Štajersko).

Postaja Feldbach. Sedja maj-oktoter.

Sijajni zdravilni uspehi pri bronhialnih katarih, gripi, naduh, emfizemu itd., srčnih bolezni!!! itd.

Močne, prirodne ogl-kovokisle kopeli, inhalacije,

pneumatične colice, svetlobne kopeli itd. 2753/a

Cena pensiona od 50.000— na dan naprej.

Pojasnila: Zdraviliščna komisija, Gleichenberg.

Ugodna prilika za interesente!

Trgovec, ki v kratkem odpotuje za nekaj tednov v Pariz, sprejme tudi druga trgovska ali privatna naročila. — Nudi popolno garancijo.

Ker je bival tam več let ter pozna jesik in krajevne razmere, nudi prilike za uspešen nakup.

Na željo različni katalogi na vpogled.

Pojasnila pri «Aloma Company» v Ljubljani.

2809/a

Pisalni stroji na posodo

2809/a
proti malenkostni dnevni odškodnosti 12 (dvanaest) dinarjev. — Pojasnila glede prenotacije pod šifro „Pisalni stroji“ daje Aloma Company.

Specialna trgovina perila

Ked. Šarc

Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

Platno in šifon vedno v zalogi.

Sentjanški premog
vseh vrst in vsako množino, v čisto opranem stanju nudi, za takojšnjo dobavo
Prodajni urad sentjanškega premogovnika
AND. JAKIL
Ljubljana, Krekova trg 10 1018/a

Naznanjam

cenjenemu občinstvu, da od danes naprej, točim v gostilni pri Anžoku, v Spodnji Slivki, Vodnikova o. 9, prista dalmatinska vina iz lastnih vinoigradov v Sibenski po konkurenčnih cenah, in sicer: črno, liter po 9 Din, belo po 11 Din, rdeče „Apollo“ 11 Din, belo „Apollo“, fino 13 Din, olivno olje, liter po 30 Din, marasca od suhega grozda 35 Din. — Predvidova se dobra letna. Priporočata so

Braća Lasan.

Slavenska banka d. d.

ZAGREB PODRUŽNICA: LJUBLJANA

Delniška glavnica Din 50.000.000.—
in rezerve preko Din 12.500.000.—

PODRUŽNICE:

Beograd, Bjelovar, Brod n. S., Celle, Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Maribor, Murska Sobota, Novi Sad, Osijek, Sarajevo, Sombor, Sušak, Šibenik, Vršac, Wien.

EKSPOZITURE:

Rogaška Slatina (sezonska), Škofja Loka in Jesenice.

AGENCIJI:

Buenos Aires, Rosario de Santa Fe.

AFILIJACIJI:

Slovenska banka, Ljubljana,
Jugoslavenska industrijska banka d. d., Split.

Izvršuje vse bančne posle najkulantnejše.

2815/a

SINGER ŠIVALNI STROJI so na vsem svetu

poznani kot najboljši

Singer Šivalni stroji, Bourne & Co., New York

Ljubljana, Šelenburgova ul. 3

Centrala za SHS:

Zagreb

Maruličeva ul. 5

Zastopstva v vseh mestih